

KØBENHAVNS KOMMUNE
Økonomiforvaltningen
Center for Økonomi og HR

BILAG

Bilag 1

Indkaldelsescirkulære til budgetbidrag 2013

Indhold

2. Udfordringer for Københavns Kommunes økonomi.....	4
2.1. Makroøkonomisk situation.....	4
2.2. Kommunens økonomiske situation.....	4
2.3. Økonomiske vilkår for kommunerne i 2013	5
2.4. Budgetlov	6
2.5. Mulige ændringer i udligningssystemet og beskæftigelsestilskud	6
2.6. Demografisk udvikling	7
3. En effektiv budgetproces med fokus på eksekvering.....	7
3.1. Afbureaukratisering af budgetprocessen.....	9
3.2. Kvalitetssikring af databehandling	10
3.3. Bevillinger der udløber i 2013 og servicemåltal	12
3.4. Effektiviseringer i budget 2013	12
3.5. Gensidighedsaftalen.....	14
4. Udvalgenes budgetter i 2013.....	14
4.1. Kommunens budgetramme i 2013.....	15
4.2. Budgetteringsmetodik	16
4.3. Pris- og lønfremskrivning af budgettet	16
4.4. Udmelding af serviceudgiftsramme	16
4.5. Udmelding af måltal til overførsler	17
4.6. Udvalgenes budgetrammer på de tre styringsområder.....	18
5. Særlige fokusområder.....	19
5.1. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	19
5.2. Refusion for særligt dyre enkeltsager	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
5.3. Barselspuljen	20
5.4. Anlægsrammer i overslagsårene.....	20
5.5. Arbejdsskadepuljen.....	21
5.6. Københavns Brandvæsens overskudsmål	22
5.7. Håndtering af tjenestemandspensioner – overgang fra tjenstemands- til overenskomstansættelse	22
5.8. Forsikringsordningen	24
5.9. Fremrykning af betaling af ejendomsskat	25
5.10. Udsatte børn og unge.....	25
5.11. Lovændringer på overførslerne under Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	25
5.12. Beskæftigelsestilskud, forsikrede ledige	26
5.13. Budgettering af forsørgelsesydelse på beskæftigelsesområdet i 2013.....	26

6. Korrektioner indarbejdet i IC2013	28
7. Tidsplan for det videre budgetarbejde.....	35
7.1. Tidsplan for den overordnede budgetproces	35
7.2. Forvaltningernes indberetning i KØR.....	36
7.3. Proces for kontrol og godkendelse af budgetkorrektioner og udvalgenes rammer	36
7.4. Proces for takstberegning på Børne- og Ungdomsudvalgets område.....	37
8. Formelle retningslinjer for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidraget.....	38
8.1. Overholdelse af statslige regler	39
8.2. Overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler.....	41
8.3. Forsikringer og arbejdsulykke.....	42
8.4. Pris- og lønfremskrivningssatser for budgetforslag 2013	42
8.5. Korrektioner som indgår i udvalgenes budgetbidrag.....	43
8.6. Principper for budgetlægning af hovedkonto 8 (balanceforskydninger)	44

Københavns Kommunes budget 2013

2. Udfordringer for Københavns Kommunes økonomi

Kommunens økonomi frem mod 2013 bliver påvirket af en række væsentlige udfordringer af forskelligartet karakter, der medfører en betydelig usikkerhed for budgetforudsætningerne.

2.1. Makroøkonomisk situation

Verdensøkonomien befinder sig i en ekstraordinær og meget usikker situation, og flere OECD-lande har de senere år balanceret på kanten af recession. Også i eurozonen ses betydelige udfordringer, og det er endnu uvist, hvordan gældsudfordringen vil blive håndteret. Dansk økonomi mærkes af disse omstændigheder. Ledigheden har været stigende og samtidig ses en faldende beskæftigelse. Tendensen forventes at fortsætte i 2012 med en bruttoledighed på 172.000 personer, hvilket er 9.000 flere end i 2011. Ledigheden vurderes dog i 2013 at være tilbage på niveauet for 2011, men der er stor usikkerhed forbundet med denne vurdering. Beskæftigelsesniveauet faldt med 14.000 personer i 2011, og dette niveau forventes stort set uforandret i 2012 og 2013.

I Økonomisk redegørelse fra december 2011 skønner Finansministeriet ligeledes, at væksten vil fortsætte i et moderat tempo fremover med henholdsvis 1 pct. og 1,4 pct. i 2012 og 2013 under forudsætning af, at gældskrisen inddæmnes. Produktionsniveauet vil i årene fremover fortsat være lavere end i en normal konjunktursituation, og der er ingen sikre tegn på, hvornår konjunkturerne kan forventes at vende.

Det økonomiske tilbageslag har forværret de offentlige finanser markant fra et overskud på knapt 58 mia. kr. i 2008 til et underskud på godt 71 mia. kr. i 2010, og i 2011 forventes et underskud på ca. 100 mia. kr. Genopretningen af de offentlige finanser forudsætter ifølge Finansministeriet blandt andet, at væksten i det offentlige forbrug varigt bringes ned på et lavere niveau end hidtil. Konsolideringen af de offentlige finanser betyder, at der efter nulvækst i 2011 er lagt op til stigninger i det offentlige forbrug på henholdsvis 1/2 og 1/4 pct. i 2012 og 2013.

2.2. Kommunens økonomiske situation

Den makroøkonomiske situation påvirker kommunernes manøvre muligheder og kan også mærkes i København. Indtægten fra selskabsskatterne har således været faldende, men ventes dog i 2012 at være ca. 150 mio. højere end i 2011, og dette niveau forventes at fortsætte i 2013.

I 2012 forventes ledigheden i København på nuværende tidspunkt at stige med ca. 2.000 fuldtidspersoner i forhold til forventningerne i august 2011, således at niveauet forventes at blive omkring 43.000 fuldtidspersoner. I Økonomisk redegørelse er forventningen som nævnt, at ledigheden i 2013 vil vende tilbage til niveauet for 2011 på landsplan, hvilket dermed også forventes for Københavns Kommune.

Forventningerne til niveauet for 2012 ændrede sig imidlertid markant i løbet af 2011, da det blev klart, at krisen havde bidt sig fast. Således var skønnet primo 2011 et niveau i 2012 på godt 38.000, mens der i budgettet for 2012 blev skønnet et niveau på 41.000 ledige. Dette

understreger at økonomisk redegørelses skøn for faldende ledighed mellem 2012 og 2013 er meget usikkert, og afhænger af om vi kommer ud af krisen.

Københavns Kommune har i de seneste år oplevet en kraftig befolkningsvækst, som har forøget skatteindtægterne. De mange nye indbyggere øger imidlertid også udgiftspreset til især børnepasning og folkeskoleområdet. Det demografiske udgiftspres skal håndteres inden for den føromtalt nulvækst i servicerammen.

Københavns Kommunens økonomiske udgangspunkt er dog fortsat forholdsvis solidt.

København har en af landets højeste strukturelle driftsbalancer pr. indbygger hvilket indebærer, at kommunen har økonomisk mulighed for ikke blot at afholde de løbende driftsudgifter, men samtidig håndtere både aktiver og passiver hensigtsmæssigt, eksempelvis gennem fortsat gældsafdrag, investeringer i eksempelvis infrastruktur, klimatilpasninger, genopretninger af bygninger og veje, CO₂-neutralitet i 2025, vækstrettede tiltag, og investeringer der kan medvirke til at reducere det demografiske udgiftspres.

Kravet om nulvækst i serviceudgifterne skærper udfordringerne med at leve op til borgernes ønsker om bedre offentlig service. Kvalitetsforbedringer skal således fremover ske gennem nytænkning og innovative løsninger frem for gennem øgede omkostninger. Mulige indsatsområder er i endnu højere grad at udnytte potentialerne i øget digitalisering og selvbetjening for borgerne, at skærpe fokus på kerneydelserne i servicen, at udnytte de fysiske rammer i form af kommunale lokaler og faciliteter bedre, at koble en aktiv beskæftigelsespolitik med serviceforbedringer, at inddrage borgerne mere i velfærdsproduktionen.

På kort og mellemlangt sigt står kommunen over for nogle væsentlige økonomiske problemstillinger, der potentielt kan ændre kommunens udgangspunkt, hvis de ikke bliver identificeret og håndteret. Der redegøres nærmere for disse faktorer i de kommende afsnit.

I budgetlægningen for 2013 indarbejdes skøn for de tre følgende budgetoverslagsår. Endvidere er Økonomiforvaltningen ved at undersøge økonomien frem mod 2025. Økonomiudvalget præsenteres for denne 2025-plan på udvalgets budgetseminar den 31. januar ligesom der bringes en yderligere status for arbejdet i juni. Økonomiudvalget præsenteres for den endelige 2025-plan på budgetseminaret den 23.-24. august.

2.3. Økonomiske vilkår for kommunerne i 2013

De overordnede rammer for kommunernes økonomi i 2013 bliver fastsat af regeringen i økonomiaftalen for 2013, som forventes indgået af regeringen og KL i juni 2012. Økonomiaftalen ventes i bedste fald at videreføre nulvæksten i serviceudgifterne.

Da serviceudgifterne udgøres af de skattefinansierede driftsudgifter fratrukket udgifter til overførselsudgifter, har kravet om nulvækst i serviceudgifterne stor betydning for Københavns Kommunes økonomiske manøvre muligheder. Hvis kommunen skal overholde økonomiaftalen, kan der således ikke ske en udvidelse af servicerammen, men alene omprioriteringer inden for rammen.

De kommunale budgetter for 2012 lå 2,6 mia. kr. under det aftalte niveau for serviceudgifterne. Regnskabsresultatet for 2011 kendes endnu ikke, men forventes ikke at indebære overskridelser af budgetterne. På den baggrund kan det ikke afvises, at Regeringen i økonomiforhandlingerne vil stille krav om, at aftaleniveauet for 2013 skal tage udgangspunkt i budgetterne for 2012 frem for det aftalte niveau. Kommunerne vil dermed miste måltal og eventuel finansiering svarende til 2,6 mia. kr. Hvis en reduktion i servicemåltal på 2,6 mia. kr. modsvares af en tilsvarende merfinansiering til anlægsinvesteringer, vil den samlede finansielle ramme være på niveau med 2012.

På anlægsområdet tilvejebragte økonomiaftalen for 2012 finansiering til et anlægsniveau på 15,5 mia. kr. i 2012, men der er dog intet loft over kommunernes anlægsbudgetter. Hvis det samme kommer til at gælde i 2013, vil Københavns Kommune fortsat have mulighed for at opretholde et højt anlægsniveau. I 2012 er bruttoanlægsniveauet i Københavns Kommune 5,0 mia. kr., mens det foreløbige niveau i budgetrammerne i IC2013 udgør 2,7 mia. kr. netto.

2.4. Budgetlov

Den tidligere regerings sanktionslovgivning forventes ikke at blive lempet under den nye regering. Lovgivningen indebærer, at op til 3 mia. kr. af bloktilskuddet til kommunerne er betinget af, at det aftalte niveau for serviceudgifterne ikke overskrides dels i budgetterne for kommunerne under ét og dels i regnskaberne for de enkelte kommuner.

Desuden kan regeringen også tilbageholde en del af bloktilskuddet svarende til en eventuel samlet skatteforhøjelse for kommunerne under ét, evt. udover et aftalt niveau. Såfremt skattestoppet overskrides, vil den enkelte kommune, der hæver skatten i 2013 (indkomstskatten, grundskylden eller dækningsbidraget for forretningsejendomme) blive modregnet 75 pct. af overskridelsen i 2013, 50 pct. i 2014 og 2015 samt 25 pct. i 2016. Den resterende del bliver modregnet i det samlede bloktilskud og finansieres således af alle 98 kommuner.

Derimod barsler regeringen med en budgetlov, som ifølge lovprogrammet for indeværende folketingsår vil indeholde ”et nyt udgiftspolitisk styringssystem med udgiftslofter, herunder regler om Folketingets fastsættelse af udgiftslofter og om sanktioner ved manglende overholdelse af de enkelte udgiftslofter.” Udformningen af budgetloven kendes ikke på nuværende tidspunkt, hvorfor det ikke er muligt at vurdere konsekvenserne heraf. Dog forventes det at loven vil indeholde flerårige udgiftslofter.

2.5. Mulige ændringer i udligningssystemet og beskæftigelsestilskud

Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg forventes i marts at fremlægge en rapport med anbefalinger til justeringer i det nuværende tilskuds- og udligningssystem med virkning fra 2013. Rapporten ville være resultatet af over to års arbejde og er imødeset med meget stor interesse fra en lang række kommuner.

Således har 39 kommuner bestående af fortrinsvis fynske og jyske kommuner fremhævet at det nuværende tilskuds- og udligningssystem indeholder en systemfejl, der medfører en underkompensation for sociale udgifter i en række kommuner og en tilsvarende overkompensation i andre kommuner, og at denne systemfejl hurtigst muligt skulle fjernes.

I forlængelse af rapporten forventes det, at Økonomi- og Indenrigsministeren vil fremsætte lovforslag om justeringer af udligningssystemet. Såfremt der sker ændringer af udligningssystemet kan det have store økonomiske konsekvenser for Københavns Kommune.

Den nuværende model for beskæftigelsestilskuddet er blevet kritiseret af en række kommuner, idet modellen som udgangspunkt skulle sikre, at hver landsdel tilnærmelsesvis bliver kompenseret for udgiftsændringer på området for forsikrede ledige i et regnskabsår.

I regnskabet for 2010 havde alle de jyske landsdele imidlertid underskud efter den endelige efterregulering af tilskuddet i 2011, ligesom et tilsvarende resultat forventes for regnskab 2011. På baggrund af dette har KL rettet henvendelse til Beskæftigelsesministeriet, for at få genberegnet modellen for beskæftigelsestilskuddet i 2011, således at intentionerne om tilnærmelsesvis kompensation på landsdelsniveau også er resultatet af de endelige reguleringer.

Eventuelle ændringer af modellen kan have konsekvenser for økonomien på området for forsikrede ledige i Københavns Kommune, men det er ikke muligt at opgøre størrelsen af disse, før der foreligger konkrete forslag til nye modeller. Se også afsnit 6.12 om beskæftigelsestilskuddet.

2.6. Demografisk udvikling

Københavns Kommune oplever i disse år en meget høj befolkningsvækst, hvilket er med til at forbedre kommunens indtægtsgrundlag på længere sigt i form af øgede skatteindtægter. Aktuelt sætter befolkningsvæksten dog økonomien under et markant pres, da den især skaber et stort behov for at udvide kapaciteten på dagpasnings- og folkeskoleområdet.

I de senere år har befolkningstilvæksten overgået prognoserne, men med den seneste opgørelse tyder det på, at forventningerne fra sidste års prognose stort set vil holde stik. Blandt de 0-16 årige forventes således en tilvækst på 2,2 procent fra 2012 til 2013 i København mod et fald på 0,7 procent på landsplan. Samlet set forventes en tilvækst i folketallet på 10.721 personer fra 2012 til 2013 og en stigning på 35.239 borgere frem mod 2016.

Tabel. Vækst i folketal i Københavns Kommune

	2013	2014	2015	2016
0-16 årige	2.005	1.690	1.617	1.659
17-64 årige	7.740	6.464	6.047	5.199
65+ årige	976	672	477	693
I alt	10.721	8.826	8.141	7.551

Kilde: KS befolkningsprognose marts 2011.

Økonomiforvaltningen anbefaler derfor, at der fortsat vil være fokus på at reducere enhedsudgifterne, så kommunen fortsat kan sikre tidssvarende serviceydelser til den voksende befolkning inden for den eksisterende ramme til serviceudgifter. Det blev med budgetaftalen for 2012 besluttet, at der skal udarbejdes enhedsprisanalyser på en række serviceområder.

3. En effektiv budgetproces med fokus på eksekvering

Sidste år blev der udarbejdet et meget stort antal budgetnotater, hvilket medførte et stort ressourceforbrug og flere notater var af svingende kvalitet. Økonomiforvaltningen vil derfor hos forvaltningerne bestille de budgetnotater, som forventes efterspurgt fra politisk hold. Efter Økonomiudvalgets budgetseminar, som indeholder en drøftelse af centrale forhandlingstemaer, vil Økonomiforvaltningen gå i tidlig dialog med forvaltningerne om de budgetønsker som allerede på nuværende tidspunkt vurderes centrale. Samtidig opfordrer Økonomiforvaltningen alle forvaltninger til at tage kontakt til Økonomiforvaltningen før de udarbejder nye notater for egne budgetønsker.

Den enkelte forvaltning vurderer selv, hvorvidt budgetnotaterne skal udvalgsbehandles. Såfremt en beslutning kræver forudgående udvalgsbehandling for at kunne implementeres umiddelbart efter budgetvedtagelsen, skal forvaltning sikre, at dette er på plads. For anlægsønsker af en væsentlig økonomisk tyngde og ønsker indenfor områder med demografisk vækst er forudgående udvalgsbehandling et krav.

Økonomiforvaltningen udarbejder og fremsender skabeloner til udfyldelse af budgetnotater efter vedtagelsen af IC2013. Økonomiforvaltningen vil kontakte forvaltningerne, hvis der er behov for præciseringer eller der er andre forhold, som skal håndteres jf. skabelonens retningslinjer. De endelige budgetnotater lægges på intranettets budgethjemmeside.

Der fastsættes i budgetprocessen for 2013 ikke en tidsfrist for aflevering af budgetnotater, da der kan være behov for notater helt frem til der foreligger en budgetaftale. Det er en fordel for alle parter, hvis relevante notater foreligger tidligt i processen.

En forudsætning for at kunne øge implementeringshastigheden er, at de sager, som efter forvaltningernes og udvalgenes ønske skal indgå i budgetforhandlingerne, har været igennem den nødvendige sagsbehandling i forvaltningen og evt. udvalgsbehandling inden budgetforhandlingerne. Det omfatter også eventuelle høringer mv. Derved sikres det, at beslutningsgrundlaget er fyldestgørende i forhold til, at sagerne kan udmøntes med budgetvedtagelsen.

Sagerne skal derfor forud for budgetforhandlingerne være veldokumenterede og indeholde et fyldestgørende beslutningsgrundlag og have været gennem eventuelle udvalgsbehandlinger, høringer mv. forinden. Det skal fremgå af budgetnotatet, hvorvidt den nødvendige sagsbehandling og udvalgsbehandling mv. har fundet sted.

Nye bevillinger til driftsudgifter udmøntes i forbindelse med budgetvedtagelsen uden efterfølgende udmøntning i udvalget med mindre andet er angivet i budgetaftaleteksten. Det skal derfor fremgå eksplicit af budgetnotaterne, om driftsbevillingerne efterfølgende skal udmøntes i udvalget, og begrundelsen herfor skal anføres.

For forvaltningsspecifikke effektiviseringer forudsættes det, at de i forbindelse med fremsendelsen til Økonomiudvalget indeholder et så fyldestgørende beslutningsgrundlag, at de kan gennemføres uden fremlæggelse for udvalget efter budgetvedtagelsen. Hvis et forslag kræver udvalgsbehandling, skal forslaget derfor være udvalgsbehandlet inden budgetforhandlingerne.

I lighed med budget 2012 skal stjernemarkeringer (*-markering) anvendes i forbindelse med budget 2012. En stjernemarkering er en anlægsbevilling og kan gives til mindre ensartede,

ukomplicerede anlægsprojekter eller til forprojektering af større anlægsprojekter i forbindelse med budgetvedtagelsen. For at få stjernemarkeret hele eller dele af et anlægsprojekt ved budgetvedtagelsen, skal forvaltningerne i budgetnotaterne gøre rede for, hvorvidt anlægsprojektet lever op til ovenstående kriterier. Stjernemarkerede anlægsprojekter i vedtaget budget 2013 kan igangsættes pr. 1. januar 2013 uden, at der skal søges en særskilt anlægsbevilling i BR. Herudover gælder kommunens almindelige bevillingsregler for anlægsbevillinger givet som stjernemarkering.

3.1. Afbureaukratisering af budgetprocessen

Budgetprocessen er en meget tidskrævende og kompleks proces i Københavns Kommune og involverer en lang række forskellige aktører i forvaltningerne. Økonomiforvaltningen vurderer hele tiden processen med henblik på, at der løbende sker en afbureaukratisering, så alle aktører er involveret på den mest hensigtsmæssige måde.

I sidste års budgetproces blev det omfangsrige Ydelseskatalog erstattet med et meget mindre omfangsrigt Enhedspriskatalog. Kommunens nye økonomirapporteringssystem RUBIN blev brugt til at genere udvalgenes bevillingstabeller og afstemningsprogrammet til budgettets 2. behandling blev gjort slankere og lettere at overskue.

For at forbedre processen for budget 2013 har Økonomiforvaltningen igangsat følgende:

- Ændret budgetproces med fokus på eksekvering (som beskrevet ovenfor)
- Muligheder for hurtigt at finde informationer om tidligere beslutninger
- Standardisering af udvalgenes behandling af budgetbidrag
- Investeringsplan og anlægsoversigt slås sammen

Muligheder for hurtigt at finde informationer om tidligere beslutninger

Der er skabt bedre muligheder for hurtigt at finde informationer om tidligere beslutninger, der påvirker budget 2013. På kommunens interne budgethjemmeside er der nu en overskuelig side med let tilgang til blandt andet tidligere afstemningsprogrammer, effektiviseringsforslag og DUT-sager. Ønsket om nemmere tilgang til tidligere beslutninger udspringer fra administrationsplanen, hvor forvaltningernes og den centrale budgetproces er blevet kortlagt.

Standardisering af udvalgenes behandling af budgetbidrag

I arbejdet med administrationsplanen blev det drøftet, hvordan udvalgenes behandling af budgetbidrag kunne standardiseres. Der er forskel både i omfang og form af det materiale, forvaltningerne præsenterer for hvert udvalg.

Det er den enkelte forvaltning, der vurderer, hvordan udvalget skal tage stilling til udvalgets budget. Samtidig skal det være muligt for udvalgsmedlemmer, der for eksempel sidder i flere udvalg eller skifter mellem udvalg, at kunne sammenligne og nemt overskue de forskellige udvalgsbudgetter. Derfor vil Økonomiforvaltningen igangsætte en proces, hvor udvalgenes behandling af budgetbidrag standardiseres. Økonomiforvaltningens rolle i denne proces er en koordinerende.

Processen skal for eksempel udmunde i en standardiseret fremstilling af hvert udvalgs administrationsudgifter på funktion 6. 45.51.1 (sekretariat og forvaltning).

Dialogen om standardisering af udvalgenes budgetbidrag igangsættes, når Økonomiforvaltningen udsender skabeloner og vejledninger umiddelbart efter vedtagelsen af IC2013.

Investeringsplan og anlægsoversigt slås sammen

Forvaltningerne indsender løbende en række informationer om hvert anlægsprojekt til Økonomiforvaltningen i anlægsoversigten. Herudover udarbejder forvaltningerne en investeringsplan til budgetbidraget med mange af de samme oplysninger. Investeringsplan vil for budget 2013 blive udarbejdet ud fra de oplysninger forvaltningerne indmelder i anlægsoversigten.

3.2. Kvalitetssikring af databehandling

Efter vedtagelsen af budgettet for 2012 fandt Økonomiforvaltningen to fejl i forudsætningerne for budgettet. Udlodningen fra Prøvestensselskaberne blev indregnet to gange i finansieringen, og der var ikke taget korrekt højde for stigningen i antallet af børn i 2011, da Børne- og Ungdomsudvalgets budgetramme blev demografireguleret for 2012 og frem.

Intern Revision er blevet anmodet om at udarbejde en skriftlig redegørelse samt gennemgang af kvalitetssikringen. Intern Revision skal endvidere undersøge praksis for Økonomiforvaltningens og fagforvaltningernes kvalitetstjek af såvel rammer som aktivitetstilpasningen, herunder fastlæggelse af klar rolle- og ansvarsfordeling.

Intern Revisions rapport foreligger medio februar 2012, og fremsendes herefter til Økonomiudvalget. Rapporten behandles på et efterfølgende møde i Økonomiudvalget med deltagelse af Intern Revision.

Som følge af møder med Intern Revision har Økonomiforvaltningen på nuværende tidspunkt implementeret følgende ændringer:

Kontrol af budgetkorrektioner og udvalgsrammer (inddata)

Økonomiforvaltningen indarbejder budgetkorrektioner i udvalgenes rammer. For at sikre rigtigheden af budgetkorrektioner udsender Økonomiforvaltningen budgetkorrektioner som følge af beslutninger i Borgerrepræsentationen til forvaltningerne. Herudover bliver udvalgenes samlede budgetrammer udsendt til kontrol i forvaltningerne.

Processen med kontrol af budgetkorrektioner og budgetrammer systemiseres nu, således at forvaltningerne modtager budgetkorrektioner for budgetåret samt overslagsårene fra hvert BR-møde fire arbejdsdage efter mødet og herefter har tre arbejdsdage til at kontrollere korrektionerne. I afsnit 8 findes en tidsplan for udsendelse og godkendelse af budgetkorrektioner efter hvert BR møde samt tidsplan for udsendelse og godkendelse af udvalgenes samlede budgetrammer i forvaltningerne.

Fuldstændighed af budgetkorrektioner (inddata)

Økonomiforvaltningen har implementeret en kontrol, hvor det dokumenteres, at samtlige budgetkorrektioner vedtaget på hvert BR-møde er indarbejdet i udvalgenes rammer. Det er dermed muligt for Økonomiforvaltningen og revision at undersøge kontrolmiljøet og lave stikprøver af fuldstændigheden.

Derudover påføres hver enkelt korrektion et entydigt id-nummer i forbindelse med kontrollen, således at den enkelte korrektion kan spores til et specifikt BR- eller ØU-møde, punkt på dagsorden, at-punkt i indstillingen samt evt. bilagsnummer.

Adgangskoder på beregningsark

Der er i dag adgangsbegrænsninger på budgetrammerne og beregning af indtægtssiden. Der sættes fremover systematisk adgangskoder på demografimodellen, budgetrammerne og indtægtsberegningen således, så der kun er adgang for få udvalgte medarbejdere. Dette vil øge datasikkerheden.

I løbet af foråret 2012 vil Økonomiforvaltningen implementere følgende forbedringer til kvalitetssikring af beregninger:

Indbygge kontroller

Der skal indbygges kontroller i samtlige større beregninger, således at resultater automatisk bliver sammenlignet med resultater af en alternativ beregningsmetodik. På den måde kan mulige tastefejl og formelfejl findes. Så snart en formel eller en beregning er kontrolleret i Excel, skal de pågældende celler låses.

Beskrivelser af beregningskontroller

I beregningen af udvalgenes rammer er der indarbejdet en række kontroller. Disse kontroller er samlet og implementeret. Dokumentation og beskrivelse af kontrollerne udarbejdes.

Modeldokumentation

Der udarbejdes vejledninger/forretningsgangsbeskrivelser for processer og beregninger på aktivitetstilpasningen og udvalgenes budgetrammer. På aktivitetstilpasningen vil det blandt andet omfatte dækningsgrader og demografipriser. På budgetrammerne vil det blandt andet omfatte hvilke bevillinger, der fremskrives og hvilken pris og løn fremskrivning, der anvendes.

Kodeks for god håndtering af Excel

Økonomiforvaltningen vil udarbejde et kodeks for god håndtering af Excel-beregninger, hvor de mest almindelige fejl gennemgås, og der peges på kontroller og arbejdsgange, der minimerer disse fejl. Kodekset for god håndtering af Excel-beregninger bliver offentliggjort på kommunens interne budgethjemmeside ultimo februar.

Klar ansvarsfordeling mellem fagforvaltning og Økonomiforvaltningen

I det løbende samarbejde mellem Økonomiforvaltningen og fagforvaltningerne vedrørende budgetkorrektioner, aktivitetstilpasning og budgetrammer skal der være en klar ansvarsfordeling. Det vil blive beskrevet i forretningsbeskrivelser, og i den løbende dialog, hvilket ansvar Økonomiforvaltningen har, og hvilket ansvar der påhviler den enkelte forvaltning.

Opdeling af inddata, beregninger og uddata

I demografimodellen og i budgetrammemodellen adskilles inddata, beregninger og uddata. På den måde vil nye medarbejdere kunne overskue beregningsmodellerne, og det vil samtidig give en bedre beregningssikkerhed.

Aktivitetstilpasning 2012

Inden aktivitetstilpasningen 2012 udarbejdes, vil der ske en kvalitetssikring og konsolidering af regnearkene, herunder en klar opdeling af inddata, mellemregninger og output samt låsning af beregningsceller. Endvidere indarbejdes kontroller i arkene, der giver et hurtigt overblik over forskydninger i demografi og de budgetmæssige effekter for indeværende år samt budget- og overslagsår. Derudover bliver der udarbejdet nærmere retningslinjer for proces og indhold i kontroller i både Økonomiforvaltningen og i de fagforvaltninger, hvis budgetter skal reguleres.

Aktivitetstilpasningen for 2012 vil blive beregnet i de første uger af marts 2012, så snart den nyeste befolkningsprognose foreligger. Inden da vil Økonomiforvaltningen afholde møder med de forvaltninger, der har demografiregulerede områder, hvor ændringer i demografimodellens bagvedliggende regneark gennemgås. Efter beregningerne er gennemført, vil resultater og beregninger blive sendt til godkendelse og kvalitetssikring i forvaltningerne. Resultatet af aktivitetstilpasningen vil indgå i overførelsessagen for 2011, og den endelige indstilling om demografiregulering 2012 vil blive forelagt Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen i april/maj 2012.

Ovenstående initiativer, der har været drøftet med Intern Revision vil evt. blive justeret, når den endelige revisionsrapport foreligger.

3.3. Bevillinger der udløber i 2013 og servicemåltal

En lang række tidsbegrænsede aktiviteter på i alt 166,5 mio. kr. på styingsområdet service ophører med udgangen af 2012 og videreføres ikke i 2013, jf. oversigt i bilag 3. Det vedrører primært initiativer i de seneste års budgetaftaler, men også senere besluttede politiske prioriteringer. Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af budget 2011, at hvert udvalg senest et år før en midlertidig driftsbevilling udløber tager stilling til om bevillingen skal indarbejdes i udvalgets faste ramme.

Udvalgene skal derfor i forbindelse med udarbejdelsen af budgetbidrag 2013 tage stilling hertil.

I forbindelse med regnskabet ønsker udvalgene hvert år at overføre relativt store beløb til næste budgetår som følge af mindreforbrug - både på anlægsområdet og serviceudgiftsområdet. På serviceudgiftsområdet gælder, at der kun kan overføres midler til næste budgetår, hvis der frigives serviceudgiftsramme ved kompenserende besparelser andre steder i budgettet eller hvis kommunens samlede serviceudgiftsramme vokser, eksempelvis som følge af statslige initiativer.

Det bør derfor i lighed med tidligere år afsættes en servicemåltalpulje til at dække forventede overførsler fra budget 2012 til 2013. Det er målsætningen, at der årligt prioriteres 100 mio. kr. varigt til nye politiske prioriteringer. Resterende ledigt måltal placeres i servicebufferpulje

3.4. Effektiviseringer i budget 2013

Borgerrepræsentationen besluttede med budget 2012 at fortsætte den flerårige effektiviseringsstrategi som indebærer, at der skal udarbejdes effektiviseringer for 250 mio. kr. årligt. De stigende profiler fra effektiviseringsstrategi 2012 er indarbejdet i udvalgenes rammer med Indkaldescirkulæret for budget 2013.

Forvaltningsspecifikke effektiviseringer for 200 mio. kr.

Udvalgene skal bidrage med effektiviseringer inden for eget område for i alt 200 mio. kr. i budget 2013. Udvalgene får hver især tildelt et måltal beregnet på baggrund af andelen af serviceudgifter i budget 2012, korrigeret for ustyrbare områder, koncernenheder og tværgående puljer. For nærmere herom henvises til bilag 4.

Forvaltningernes måltal korrigeres for tidligere års effektiviseringsstrategiers stigende profiler samt effektiviseringsgevinsten ved energirenoveringer af kommunens bygninger. Til Effektiviseringsstrategi 2013 fratrækkes stigende profiler fra Effektiviseringsstrategi 2011-2012 på i alt 87,9 mio. kr., mens der fratrækkes gevinster fra energirenoveringer på 4,9 mio. kr. Samlet set skal forvaltningerne altså levere effektiviseringer for 107,2 mio. kr. (2013 p/l) til budget 2013. Den endelige fordeling af måltal fremgår af nedenstående tabel samt i bilag 4.

Tabel. Fordeling af endeligt måltal til B2013, inklusiv stigende profiler og gevinst af energirenoveringer, 2013 p/l

Udvalg	Fordeling af måltal på 200 mio. kr.	Stigende profiler fra ES2011-2012	Gevinst af energirenovering i KEjd	Endeligt måltal for udvalget, 1000 kr.
Beredskabskommissionen	0	0	0	0
Borgerrådgivningen	-87	0	0	-87
Revisionsudvalget	-171	0	0	-171
Økonomiudvalget	-8.611	0	-63	-8.549
Kultur- og Fritidsudvalget	-10.240	-7.483	-1.424	-1.334
Børne- og Ungdomsudvalget	-80.053	-58.876	-2.018	-19.159
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-40.788	-6.029	-256	-34.503
Socialudvalget	-47.380	-14.493	-1.097	-31.790
Teknik- og Miljøudvalget	-5.742	-1.025	-46	-4.671
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-6.928	0	-31	-6.897
I alt	-200.000	-87.906	-4.934	-107.160

Tværgående effektiviseringer for 50 mio. kr.

Forvaltningerne skal i samarbejde udarbejde tværgående effektiviseringsforslag for 50 mio. kr. i budget 2013. Arbejdet koordineres i styregruppen for effektiviseringsstrategi 2013, hvor alle forvaltninger er repræsenteret. De tværgående effektiviseringer skal som minimum omfatte to forvaltninger og alle forvaltninger og koncernenheder kan indgå i effektiviseringerne. Den præcise fordelingsnøgle afhænger af det enkelte forslag.

På samme måde som ved de forvaltningsspecifikke effektiviseringer gælder det, at stigende profiler fra tidligere års tværgående effektiviseringer besluttet i budget 2011-2012 fratrækker det endelige måltal. De stigende profiler fra 2011-2012 udgør 40,9 mio. kr., hvorfor der for budget 2013 udestår effektiviseringer for minimum 9,1 mio. kr. (2013 p/l).

Investeringer

Initialinvesteringer knyttet til de tværgående effektiviseringer, herunder forslag vedr. administrationsplanen og digitaliseringsplanen, samt forvaltningsspecifikke effektiviseringer på administrationsområdet finansieres af investeringspuljen i budget 2013 på 40 mio. kr. i anlæg

og 10 mio. i drift. Tilbagebetalingstiden på en effektivisering må højst være 6 år, for at kunne anvende investeringspuljen. Ansøgninger skal fremsendes til Økonomiforvaltningen inden 1. april 2012.

Økonomiudvalgets ramme er tilpasset således, at der er afsat 10 mio. kr. i drift og 40 mio. kr. i anlæg fra 2013 og frem.

Videre proces og tidsplan for Effektiviseringsstrategi 2013

Forvaltningerne skal med budgetbidraget den 7. maj 2012 fremsende udvalgsbehandlede forvaltningsspecifikke effektiviseringsforslag svarende til deres andel af måltallet jf. ovenstående tabel. Effektiviseringsstyregruppen er ansvarlig for, at der bliver udarbejdet tværgående effektiviseringsforslag med et samlet potentiale på minimum 9,1 mio. kr., der kan indgå i juniindstillingen.

Samtlige effektiviseringsforslag skal udarbejdes i en specifik skabelon som findes på hjemmesiden for Effektiviseringsstrategi 2013. For Effektiviseringsstrategi 2013 og fremadrettet skal alle måltal og effektiviseringspotentialer beregnes i 2013 p/l.

I forbindelse med juniindstillingen, der behandles på ØU den 12. juni 2012, fremlægges samtlige effektiviseringsforslag. Herefter indgår effektiviseringsforslagene i budgetforhandlingerne i september 2012.

3.5. Gensidighedsaftalen

Som led i økonomiaftalen for 2009 indgik den tidligere regering og KL en flerårig aftale om, at der fra 2009-2013 skal frigøres ressourcer svarende til i alt 5 mia. kr. i kommunerne. Aftalen benævnes Gensidighedsaftalen, og formålet er at afbureaukratisere den offentlige sektor med henblik på at frigøre midler fra bureaukrati og administration til borgernær service.

Den nye regering har meddelt, at den forventer at videreføre gensidighedsaftalen i 2013. Potentialet kendes endnu ikke, men forventes at blive aftalt i forbindelse med Økonomiaftalen mellem KL og Regeringen i juni 2012. Effektiviseringspotentialet i Københavns Kommune som følge af Gensidighedsaftalen blev for 2012 vurderet til at udgøre 33 mio. kr. Reelt var det dog kun muligt for Københavns Kommune at realisere effektiviseringer for 3,9 mio. kr. som følge af Gensidighedsaftalen. De stigende profiler fra gensidighedsaftalen i 2012 er indarbejdet i udvalgenes rammer i forbindelse med Indkaldelsescirkulæret for budget 2013.

Økonomiaftalen mellem den tidligere regering og KL har fokus på at nedbringe de administrative udgifter i den offentlige sektor, hvilket støttes af den nuværende regering. Mens centraladministrationen skal reduceres med 5 pct. årligt svarende til knap 1 mia. kr., skønnes der at være et potentiale for at reducere den kommunale administration med 1,5 mia. kr. i 2013. Københavns Kommunes beslutning om at nedbringe de administrative udgifter med 500 mio. kr. frem mod 2015 kan derfor også ses i sammenhæng med økonomiaftalen for 2012.

4. Udvalgenes budgetter i 2013

Københavns Kommunes budget udarbejdes på baggrund af en budgetmodel hvor budgettet adskilles i tre styringsområder. Budgetmodellen blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i august 2012.

De tre styringsområder er:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.

Service

Service indeholder udgifter og indtægter der er omfattet af sanktioner under serviceudgiftsloftet. KL fastsætter sammen med Regeringen en definition af kommunernes serviceudgifter, denne er vedlagt i bilag 2.

Service omfatter blandt andet som kultur- og idrætstilbud, miljøopgaver, vejvæsen og administration.

Demografireguleret serviceområde omfatter driftsudgifter og -indtægter inden for de serviceområder, hvor den demografiske udvikling har betydning for efterspørgslen, f.eks. dagpasning, folkeskole, specialundervisning, hjemmehjælp og ældrepleje.

Udvalgenes udgifter på de demografiregulerede serviceområder bliver efterreguleret i forhold til ændringer i befolkningsudviklingen i selve budgetåret. Når den seneste befolkningsprognose ligger klar i foråret, foretages en aktivitetstilpasning af budgetrammerne, hvor udvalgenes rammer i budgetåret og det kommende budgetår reguleres på baggrund af de ændrede befolkningstal.

Anlæg

Kommunens anlægsbudget omfatter udgifter til kommunens bygninger og ejendomme, gårdanlæg og veje, samt nybyggeri, større renoveringsopgaver og anlægshandlingsplaner mv.

Overførsler mv.

Overførselsområdet omfatter dels konjunkturbestemte og vanskeligt styrbare overførselsudgifter som kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, førtidspension og boligstøtte, og dels den beskæftigelsesrettede indsats, herunder aktivering, som er delvis styrbar for kommunen.

Herudover indgår driftsmidler, der ikke er indeholdt i af KL's definition serviceudgifter i bilag 2. Dette gælder for eksempel refusion fra ordningen med "særligt dyre enkeltsager". Den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet er også lagt under styringsområdet 'Overførsler mv.' idet der er tale om serviceudgifter, der ikke er omfattet af sanktioner fra statens side.

4.1. Kommunens budgetramme i 2013

I 2013 er Københavns Kommunes samlede nettobudget på 36,0 mia. kr. i indkaldelsescirkulæret.

Tabel: Budgetramme for 2013 i Indkaldelsescirkulæret 2013

Styringsområde	1.000 kr. (2013 p/l)
-----------------------	---------------------------------

Serviceudgifter	23.257.908
Anlægsudgifter	2.658.026
Overførsler mv.	10.094.636
I alt	36.010.570

4.2. Budgetteringsmetodik

Beregningen af udvalgenes foreløbige budgetrammer for 2013 kan illustreres på følgende måde:

Vedtaget budget 2012
+ Effekt af tidligere budgetvedtagelser
+ Tillægsbevillinger
+ Pris- og lønfremskrivning/satsregulering
+ Demografireguleringer
+ DUT-reguleringer
= Budgetforslag 2013

4.3. Pris- og lønfremskrivning af budgettet

KL og staten opgør kommunens serviceudgifter ud fra en sammenvejede pris- og lønfremskrivning baseret på fordelingen af pris- og løn i det samlede budget i hele den kommunale sektor. Det vil sige, at opgørelsen af p/l-procenterne ikke sker på basis af serviceudgiften alene.

Københavns Kommune fremskriver basisbudgettet på baggrund af fordelingen af priser og løn på serviceudgifterne i kommunen. Derfor kan opgørelsen af serviceudgifterne i København være forskelligt fra det niveau, som staten og KL opgør udgifterne til. Dette har været tilfældet tidligere, hvor udvalgenes rammer er blevet nedjusteret for at ramme niveauet som KL og staten opgør.

De nuværende skøn for pris- og lønfremskrivning giver en manko mellem KL's fremskrivning og Københavns Kommunes fremskrivning på -3,7 mio. kr. På den baggrund korrigeres udvalgenes budgetter i forbindelse med indkaldelsescirkulæret for budget 2013. Se også afsnit 7, hvor korrektioner, der er indarbejdet i IC2013, er oplyst.

4.4. Udmelding af serviceudgiftsramme

I lighed med tidligere år er der opstillet et måltal for det enkelte udvalgs serviceudgifter. Definitionen på kommunens serviceudgifter er i overensstemmelse med statens definition, og er vedlagt som bilag 2.

Udvalgene skal i budgetforslaget holde sig inden for dette måltal., der er opgjort som serviceudgifterne i Vedtaget Budget 2012, p/l-fremskrevet til 2013-niveau og justeret i forhold til de budgetkorrektioner, som Borgerrepræsentationen har godkendt efter budgetvedtagelsen.

Udvalgenes måltal for serviceudgifter fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 5: Måltal for serviceudgifter

Serviceudgifter, 1.000 kr., 2013 pl	IC 2013
Revisionen	18.343
Borgerrådgiveren	9.097
Beredskabskommissionen	241.785
Økonomiudvalget	2.470.738
Kultur- og Fritidsudvalget	196.682
Børne- og Ungdomsudvalget	9.268.655
Sundhed- og Omsorgsudvalget	4.420.216
Socialudvalget	5.077.220
Teknik- og Miljøudvalget	805.217
Beskæftigelses- og integrationsudvalget	749.954
I alt	23.257.908

Note: Måltallet for udvalgenes serviceudgifter indeholder ikke udgifter til den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsnet

For at sikre en endelig klarhed over udviklingen i serviceudgifterne er det nødvendigt, at forvaltningerne allerede umiddelbart efter den 7. maj, hvor de fremsender budgetbidrag til Økonomiforvaltningen, indberetter budgetforslagene i KØR.

Forvaltningerne skal opdatere denne indberetning i juni, så alle ændringer som følge af kommuneaftalen mv. er lagt ind, når budgetforhandlingerne starter, jf. afsnittet om budgetprocessen.

4.5. Udmelding af måltal til overførsler

Udgifter til overførsler fastsættes på baggrund af skøn fra de enkelte forvaltninger. Det gælder endvidere, at evt. merforbrug afholdes af kommunekassen og evt. mindreforbrug tilfalder kommunekassen.

For at skabe bedre overensstemmelse mellem budget og regnskab er der indført måltal for overførslerne. Måltallene er i IC2013 baseret på overførselsudgifterne i vedtaget budget 2012, korrigeret for kendte ændringer siden budgetvedtagelsen og fremskrevet til 2013-niveau med satsreguleringsprocenten.

Eventuelle afvigelser fra måltallene skal drøftes med og godkendes af Økonomiforvaltningen frem mod afleveringen af budgetforslaget. I forbindelse med budgetforslaget skal forvaltningerne derfor fremsende en redegørelse til Økonomiforvaltningen, såfremt de vurderer, at de deres overførsler afviger fra det fastsatte måltal. Udvalgenes måltal for overførsler udgifter fremgår af afsnit 5.6.

Når den nye satsreguleringsprocent er kendt (i juli/august), vil Økonomiforvaltningen indarbejde effekten af den ændrede satsreguleringsprocent direkte i budgetrammerne. Økonomiforvaltningen vil dog fortsat bede forvaltningerne om at beregne deres udgifter på området og foretage ændringer til det udmeldte niveau, hvis forvaltningen kan redegøre for dette, jf. reglerne for budgettering af overførsler. Ændringer kan bl.a. skyldes brug af tilpasningsprocenten på enkelte funktioner i stedet for satsreguleringsprocenten.

4.6. Udvalgenes budgetrammer på de tre styringsområder

Nedenfor fremgår budgetrammerne for udvalgene på de tre styringsområder:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.

Tabel. Budgetrammer for udvalgenes rammebelagte drift i 2013

Serviceudgifter, 1.000 kr.	Vedtaget budget 2012	Korrektioner	P/L	IC 2013
Revisionen	17.943	-30	431	18.343
Borgerrådgiver	9.089	-221	229	9.097
Beredskabskommissionen	238.535	-1.857	5.107	241.785
Økonomiudvalget	2.588.783	-145.876	27.831	2.470.738
Kultur- og Fritidsudvalget	221.403	-32.192	7.471	196.682
Børne- og Ungdomsudvalget	8.851.764	184.226	232.665	9.268.655
Sundheds- og Omsorgsudvalget	4.350.513	-40.594	110.297	4.420.216
Socialudvalget	4.967.831	-12.489	121.878	5.077.220
Teknik- og Miljøudvalget	790.900	-4.338	18.656	805.217
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	779.390	-48.128	18.691	749.954
I alt	22.816.151	-101.499	543.256	23.257.908

Note: Styringsområdet service indeholder ikke udgifter til den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsnets

Tabel. Budgetrammer for udvalgenes anlæg i 2013

Anlæg, 1.000 kr.	Vedtaget budget 2012	Korrektioner	P/L	IC 2013
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0	0
Beredskabskommissionen	0	0	0	0
Økonomiudvalget	429.261	-255.558	1.379	175.082
Kultur- og Fritidsudvalget	1.225.843	-900.969	9.746	334.620
Børne- og Ungdomsudvalget	1.085.773	-25.133	31.819	1.092.459
Sundheds- og Omsorgsudvalget	100.989	-56.193	1.344	46.139
Socialudvalget	157.660	-39.268	3.552	121.944
Teknik- og Miljøudvalget	1.336.133	-476.853	23.260	882.540
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	11.789	-6.700	153	5.242
I alt	4.347.448	-1.760.675	71.253	2.658.026

Tabel. Måltal for de efterspørgselsstyrede overførsler i 2013

Overførsler mv., 1.000 kr.	Vedtaget budget 2012	Korrektioner	P/L	IC 2013
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiver	0	0	0	0
Beredskabskommissionen	0	0	0	0

Økonomiudvalget	681.967	204.669	20.082	906.718
Kultur- og Fritidsudvalget	18.632	0	540	19.172
Børne- og Ungdomsudvalget	5.175	-61	148	5.262
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.710.239	73.193	-322	1.783.109
Socialudvalget	1.586.086	-6.023	41.900	1.621.963
Teknik- og Miljøudvalget	2.496	2.797	0	5.293
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	5.899.963	-308.983	162.138	5.753.118
I alt	9.904.558	-34.409	224.487	10.094.636

Note: Styringsområdet overførsler mv. indeholder også udgifter til den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet

5. Særlige fokusområder

5.1. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet

I budget 2013 beregnes de forventede udgifter til den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet ud fra KL's skøn for Københavns Kommune, hvilket angives på baggrund af Økonomiaftalen mellem regeringen og KL samt seneste kendte regnskabsår. Når det aftalte niveau for aktivitetsbestemte sundhedsudgifter fremlægges i økonomiaftalen, vil Københavns Kommunes andel heraf blive indarbejdet i Sundheds- og Omsorgsudvalget og Socialudvalgets budgetrammer.

5.2. Refusion for særligt dyre enkeltsager

I Københavns Kommune hjemtages refusion for særligt dyre enkeltsager af Socialforvaltningen for henholdsvis Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Med budget 2012 blev vedtaget en ny budgetteringsmodel for Københavns Kommune, som tager udgangspunkt i kommunernes indtægter fra ordningen sammenholdt med landsgennemsnittet. Dette forhold ganges på den samlede indtægtsramme for samtlige kommuner. I 2012 medførte modellen en finansieringsmanko i budgettet på 12,7 mio. kr., som dækkes af råderummet. Budgetteringsmodellen videreføres for 2013. Den samlede indtægtsramme besluttet med aftalen om kommunernes økonomi, der forventes at foreligge i juni 2012. Forvaltningernes indtægtskrav reguleres herefter med Augustindstillingen.

Med budget 2012 blev fordelingen af kommunens indtægtskrav på forvaltningerne endvidere ændret. Herefter fordeles indtægterne vedrørende særligt dyre enkeltsager mellem forvaltningerne i forhold til den enkelte forvaltnings andel af de samlede udgifter på funktioner, hvor der er mulighed for at hjemtage særligt dyre enkeltsager.

Til budgettering af indtægtskravet for den enkelte forvaltning anvendes udgifterne fra seneste regnskab. Således er fordelingen af kommunens indtægtskrav for budget 2012 baseret på regnskab 2010. Denne fordelingsnøgle danner også baggrund for nedenstående tabel.

Midtvejsreguleringen baseret på regnskab 2011 foretages i forbindelse med bevillingsmæssige ændringer pr. august 2012, og den opdaterede fordeling indgår i Augustindstillingen.

Tabel. Foreløbigt niveau og fordeling af indtægtskrav vedr. særligt dyre enkeltsager (fremskrivning af 2012-niveauet)

<i>(mio. kr.) 2013-sats</i>	Fordelingsnøgle	Budget 2013
Socialforvaltningen	86,7%	-134,0
Børne- og Ungdomsforvaltningen	5,9%	-9,2
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	7,4%	-11,4
I alt	100,0%	-154,6

Hvis Socialforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen bliver enige om en anden fordelingsnøgle end den nuværende, kan denne reguleres med Augustindstillingen.

Med Budget 2012 blev det besluttet, at merindtægter fra den centrale refusionsordning på forvaltningsniveau tilfalder kommunekassen. Det er yderligere besluttet, at eventuelle mindreindtægter finansieres:

- af mindreforbrug på servicerammen i den berørte forvaltning.
- af kassen, hvis den berørte forvaltning udviser balance eller merforbrug på servicerammen.

Indtægterne fra særligt dyre enkeltsager konteres fra og med 2012 på funktion 5.22.07, der i Københavns Kommune er placeret på styringsområdet Overførsler mv. Indtægterne medregnes ikke i definitionen af servicemåltal.

5.3. Barselspuljen

Barselsfonden er en solidarisk forsikringsordning, hvor forvaltningerne bidrager med et forsikringsbidrag via budgetrammerne.

I 2013 og 2014 skal forvaltningerne til sammen i hvert af årene afdrage 36.348 (2013 p/l) (jf. KBH i Vækst, 2011). Dette afdrag indgår i udvalgenes rammer.

Der forventes på nuværende tidspunkt et større mindreforbrug i barselsfonden i 2011. Økonomiforvaltningen vil, når det endelig regnskabsresultat foreligger, udarbejde en indstilling i marts om evt. korrektioner af barselsfonden budget for 2012 og 2013 samt forslag til håndtering af et evt. mindreforbrug i 2011.

5.4. Anlægsrammer i overslagsårene

Økonomiforvaltningen har gennemgået udvalgenes budgetrammer i overslagsårene, og identificeret rådighedsbeløb, der umiddelbart skyldes tekniske fremskrivninger der ikke er nedreguleret. For at sikre at der ikke er tale om rådighedsbeløb, der er afsat til specifikke anlægsprojekter, har Økonomiforvaltningen bedt forvaltningerne om at undersøge udvalgenes flerårige anlægsrammer. Forvaltningerne melder tilbage d. 10. februar, og eventuelle

nedjusteringer af udvalgenes varige anlægsrammer vil indgå i de budgetrammer, der udsendes af Økonomiforvaltningen i marts.

Økonomiudvalget ramme er som følge af denne øvelse blevet nedjusteret med 1,9 mio. kr. fra 2018 og frem, og Socialudvalgets ramme er blevet nedjusteret med 0,2 mio. kr. fra 2016 og frem.

5.5. Arbejdsskadepuljen

Regeringen har fremsat et lovforslag - Lov om afgift af udbetalte erstatninger ved arbejdsskade - om afgift af udbetalte erstatninger ved arbejdsskade. Forslaget vedrører en arbejdsskadeafgift på farligt arbejdsmiljø ved, at forsikringsselskaberne pålægges en afgift på 13,5 pct. på udbetalte erstatninger ved arbejdsskade. Forslaget forventes vedtaget i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 2012.

Afgiftens økonomiske konsekvenser for kommunerne (selvforsikrede) ligger endnu ikke fast. KL vurderer på nuværende tidspunkt, at afgiften vil medføre en merudgift for Københavns Kommunes Arbejdsskadepulje svarende til 2 mio. kr. i 2012 og 6 mio. kr. i 2013 og frem. KL vurderer endvidere ikke, at arbejdsskadeafgiften udløser DUT, eftersom staten vurderer, at afgiften påvirker alle arbejdsgivere.

På nuværende tidspunkt forventes det, at merforbruget som følge af den nye afgift kan afholdes indenfor arbejdsskadepuljens budget i årene 2012-2014. På den baggrund foreslås promilleandelen på 4,0 promille af lønudgifterne i forvaltningerne i 2011 uændret i 2013.

Opkrævningen vil derfor, i lighed med tidligere praksis, ske med en promilleandel, nemlig 4,0 promille af lønudgifterne i seneste afsluttede årsregnskab, dvs. 2011. Et evt. mer-/mindreforbrug i 2013 vil blive indarbejdet i bidragspromillen næste gang promillen fastsættes, dvs. i fastsættelsen af promillen til budget 2015. Hermed er der skabt budgetsikkerhed i forvaltningerne i 2013.

For budget 2013 baseres indtægterne i arbejdsskadepuljen på 4,0 promille af lønudgifterne i Regnskab 2011 for enheder, der er med i den fælles arbejdsskadepulje. Det medfører indtægter i arbejdsskadepuljen på 53,0 mio.kr. Beløbet opkræves ved intern afregning fra Koncernservice og ikke via budgetrammerne.

Forvaltningerne skal reservere følgende beløb i 2013 til arbejdsskadepuljen:

Tabel. Arbejdsskadepuljen (2012 p/l)

Forvaltning	Lønudgifter 2011 (1.000 kr.)	Opkrævning 2013 (1.000 kr.)
ØKF	270.404	1.082
Brand	280.132	1.121
KBS	158.024	632
KS	226.498	906
SUF	2.273.142	9.093
BUF	5.249.444	20.998
TMF	863.626	3.455

KFF	669.277	2.677
SOF	2.365.899	9.464
BIF	882.563	3.530
Rev	8.726	35
Borgerrådgiveren	5.810	23
I alt	13.253.545	53.014

Det skal bemærkes, at aktuarmæssigt opgjorte forventede udgifter i 2013 er behæftet med en vis usikkerhed, dels fordi den eksakte udgift som følge af arbejdsskadepuljen ikke kendes på nuværende tidspunkt og dels fordi de endelige lønudgifter i 2011 først foreligger primo februar. Såfremt der sker ændringer i promillen eller fordelingen mellem forvaltninger, vil dette adresseres i juniindstillingen.

5.6. Københavns Brandvæsens overskudsmål

Med Borgerrepræsentationens godkendelse af indstillingen 'Københavns Brandvæsens konkurrenceevne ved udbud - selvforvaltning og forretningsenheder' (BR 10.12.2009), blev selvforvaltningsaftalen imellem Økonomiforvaltningen og Københavns Brandvæsen fornyet. Af aftalen fremgår det, at Københavns Brandvæsen fra budget 2011 skal fastlægge et 'overskudsmål'. Københavns Brandvæsen vil både kunne opfylde overskudsmålet ved at sænke omkostningsniveauet (effektiviseringer) eller ved at øge indtjeningen.

Der fastlægges derfor med indkaldelsescirkulæret et foreløbigt overskudsmål på 1.326 t. kr. (2013 p/l). Det foreløbige overskudsmål er beregnet som 5 pct. af lønsummen i 2010 fremskrevet til 2013 p/l, og vil blive korrigeret i løbet af budgetprocessen i forhold til de forventninger, Københavns Brandvæsen vil have til overskuddet i 2013. Korrektionen af overskudsmålet vil blive adresseret i juniindstillingen.

Overskudsmålet er beregnet på grundlag af niveauet for målet i Vedtaget Budget 2011. Der pågår i Københavns Brandvæsen i øjeblikket et arbejde omkring aflæggelse af et omkostningsbaseret og forretningsopdelt regnskab for budget 2011, som vil danne grundlag for beregningen af et revideret overskudsmål i løbet af 2012.

I tillæg til dette kan komme tværgående effektiviseringer, der anvises på baggrund af konkrete initiativer, som inkluderer Københavns Brandvæsen. Således kan såvel tværgående effektiviseringer som udarbejdelsen af et omkostningsbaseret og forretningsopdelt regnskab for budget 2011 danne grundlag for reviderede forventninger til overskudsmålet i 2013 frem til budgetforslaget.

5.7. Håndtering af tjenestemandspensioner – overgang fra tjenstemands- til overenskomstansættelse

Økonomiudvalget vedtog i forbindelse med behandlingen af Indkaldelsescirkulæret for 2010 en fremadrettet model for håndtering af forvaltningernes merudgifter i forbindelse med overgang fra tjenestemand- til overenskomstansættelse. Forvaltningerne kompenseres heri for merudgifter til pension fratrukket den besparelse, der er ved, at OK-ansatte typisk ansættes til en lavere løn end de tjenestemænd, som de erstatter. Da kompensationen tager udgangspunkt i den faktiske lønudgift, giver modellen kun i begrænset grad incitament til løntilbageholdenhed ved nyansættelser. For at forbedre incitamentsstrukturen foreslås det, at kompensationen

fremadrettet vil være på 5.000 kr. pr. person, hvilket var den gennemsnitlige kompensation i budget 2012.

Forvaltningerne skal årligt kompenseres for den løbende overgang, indtil alle kommunens tjenstemandsansatte er erstattet af overenskomstansatte. Økonomiforvaltningen beregner på baggrund af en opgørelse af forvaltningernes afgang af tjenstemænd og en opgørelse over de overenskomstansatte, de er erstattet af, med oplysninger om stillingsbetegnelser, løn m.m. udarbejdet en kompensation, som indarbejdes i forvaltningernes rammer i forbindelse med juniindstillingen, hvor finansieringen tilvejebringes via råderummet.

Den nuværende model

Hidtil er beregningen foretaget med udgangspunkt i følgende principper:

- Der er kun medtaget tjenstemænd, hvis forvaltningerne har anvist en erstatning med en OK-ansat.
- Hvis de OK-ansatte samlet har en højere løn end de tjenstemandsansatte de erstatter sættes anciennitetsbesparelsen til 0 kr.
- Hvis de OK-ansattes løn samlet set er mindre end de tjenstemandsansattes, som de afløser, trækkes dette beløb fra kompensationen af pensionen, idet det forudsættes at forvaltningerne oplever en anciennitetsbesparelse.
- Hvis en forvaltning samlet set oplever en besparelse indhentes denne
- Kompensationen af KS fordeles ud på forvaltningerne efter en fordelingsnøgle der svarer til forvaltningernes andel af forvaltningernes budget til KS 2012.
- En eventuel besparelse i KS fordeles ud på forvaltningerne efter en fordelingsnøgle der svarer til forvaltningernes andel af forvaltningernes budget til KS 2012.

I den nuværende model beregnes kompensationen med udgangspunkt i den afgående tjenstemands og den tiltrædende overenskomstansattes faktiske løn. Jo højere løn den overenskomstansatte får eksklusiv pension, jo mindre bliver den anciennitetsbesparelsen, som modregnes kompensationen for pensionsforpligtelsen. Forvaltninger, som ansætter mere veluddannede personer eller personer med højere anciennitet som erstatning for de afgående tjenstemænd relativt i forhold til andre forvaltninger, bliver indirekte kompenseret herfor. Modellen medfører derfor et begrænset incitament til løntilbageholdenhed ved nyansættelser. I tabel 1 nedenfor ses, hvilken kompensation de enkelte forvaltninger blev tildelt på denne baggrund i budget 2012.

Tabel 1: Oversigt over kompensation i de forskellige modeller

1.000 kr.	Nuværende model	Ny model
KS	29	5
ØU	504	151
KFU	57	10
BUU	-122	492
SOU	25	5
SUD	476	126
TMU	-114	50
BIU	6	45
I alt	861	884

Anm.: Beregningen er foretaget på de indleverede data vedr. 2010 til brug for kompensation i budget 2012. KS bidrag er ikke fordelt på forvaltningerne og kompensationen er ikke p/l-fremskrevet.

Ny model

En enkel måde at beregne et skøn for den løbende omkostning for forvaltningerne ved den løbende overgang ville være at kompensere på baggrund af en gennemsnitlig omkostning pr. genbesat stilling. Med udgangspunkt i alle forvaltningernes indleverede data kunne den gennemsnitlige ekstraudgift til pension fratrukket anciennitetsbesparelsen beregnes. Den enkelte forvaltnings kompensationen ville så kunne beregnes på baggrund af den gennemsnitlige ekstraudgift og antallet af tjenestemænd, som var blevet erstattet af overenskomstansatte. Incitamentet til løntilbageholdenhed ville være større end i den nuværende model, mens Økonomiforvaltningens udgift til ordningen ville være omtrent uændret, se tabel 1. I denne model vil kompensationen variere fra år til år.

På baggrund af de indleverede data vedr. budget 2012 bliver kompensationen omkring 5.000 kr. pr. afgående tjenestemand, som erstattes af en overenskomstansat.

Det foreslås derfor, at forvaltningerne fremadrettet kompenseres for overgang fra tjenestemænd til overenskomstansatte med 5.000 kr. pr. genbesat stilling. Beregningen af kompensationen vedr. budget 2013 vil derfor tage udgangspunkt i følgende principper:

- Der er kun medtaget tjenestemænd, hvis forvaltningerne har anvist en erstatning med en OK-ansat.
- Forvaltningerne kompenseres med 5.000 kr. pr. genbesat stilling.
- Kompensationen af KS fordeles ud på forvaltningerne efter en fordelingsnøgle der svarer til forvaltningernes andel af forvaltningernes budget til KS 2013.

Den nye model for kompensation vedrørende overgang fra tjenestemænd til overenskomstansatte vil blive anvendt for budget 2013.

5.8. Forsikringsordningen

Forsikringsordningen eksterne forsikring er blevet opsagt af kommunens forsikringselskab på baggrund af skybruddet og den eksterne forsikring er derfor i EU-udbud. Det vides på nuværende tidspunkt ikke, hvad udfaldet af dette medfører for økonomien i forsikringsordningen fra 2012 og frem, men følgende udfald er mulige:

- En mindre præmiestigning, som dog kan indeholdes i forsikringsordningens økonomi.
- En større præmiestigning og / eller øgede krav til forebyggelse, som kommunen må forpligte sig til at gennemføre. Dette kan nødvendiggøre en stigning i den interne præmiesats og evt. en særskilt pulje (bevilling) til forebyggelse.
- En forøgelse af stop loss grænsen fra 25 mio. kr. årligt til 35 mio. kr. Enten fordi kommunen ikke modtager tilbud på den nuværende grænse på 25 mio. kr. eller såfremt det økonomisk set er en billigere løsning, set i forhold til præmieforskellen på de to løsninger. Dette vil nødvendiggøre en øget intern præmiesats eller en permanent bevilling.

Indholdet af den nye aftale, samt de økonomiske konsekvenser heraf forelægges ØU i en særskilt indstilling d. 6. marts 2012.

5.9. Fremrykning af betaling af ejendomsskat

I Københavns Kommune opkræves ejendomsskatten i to rater i henholdsvis februar og august. Ejendomsskatten skal opkræves i to eller flere lige store rater i begyndelsen af de måneder, som kommunalbestyrelsen har besluttet. Fremrykkes betalingen af ejendomsskat, så betalingen finder sted i henholdsvis januar og juli, øges Københavns Kommunes gennemsnitlige likviditet med omkring 350 mio. kr. En fremrykning af betalingen af ejendomsskat med en måned modvirker derfor det likviditetstab, som opstår ved Udbetaling Danmark. Såfremt der træffes en beslutning om en fremrykning i budgetaftalen for 2013, kan det først blive med virkning fra januar 2014.

5.10. Udsatte børn og unge

Af budgetaftalen for 2012 fremgår, at
'Økonomiforvaltningen i samarbejde med Socialforvaltningen [skal] opdatere enhedsudgifter og dækningsgrader i demografiberegningen' på området for udsatte børn og unge.

Med henblik på budgetforhandlingerne for 2013 opdaterer Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen derfor de principper, der tidligere har ligget til grund for Socialforvaltningens beregning af demografibaserede budgetbehov på området. Principperne skal afspejle den nedadgående tendens i udgiftsudviklingen, der er en afledt effekt af Socialforvaltningens strategi om forebyggelse og tidlig indsats frem for anbringelse. Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen udarbejder hertil et baggrundsnotat, der redegør for budget og forbrug på området samt opridser de indsatser i Socialforvaltningens strategi, som i særlig grad har haft effekt.

Den opdaterede model samt baggrundsnotat indgår i Socialudvalgets budgetbidrag for 2013 og vedlægges Juniindstillingen.

5.11. Lovændringer på overførslerne under Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

I folketingsåret 2010-2011 blev der vedtaget en række større lovændringer med væsentlige økonomiske konsekvenser på beskæftigelsesområdet, herunder nye refusionsregler og halveringen af dagpengeperioden. De økonomiske konsekvenser af de nye refusionsregler er indarbejdet i budget 2012 med effekt i 2012 og frem, mens konsekvenserne af de øvrige lovændringer kun er indarbejdet med effekt i 2012. Jf. augustindstillingen for budget 2012 (Økonomiudvalget 24. august 2011), skal disse konsekvenser indarbejdes i Indkaldelsescirkulæret for Budget 2013. Korrektionerne fremgår af nedenstående tabel.

Tabel: Korrektioner af lovændringer på beskæftigelsesområdet (1.000 kr., 2012 p/l)

Udvalg	Bevilling	Beskrivelse	2013	2014
BIU	Efterspørgselsstyrede overførsler	Budgetgaranterede forsørgelsesydelse (kontanthjælp mv.)	66.458	82.268
BIU	Efterspørgselsstyret indsats	Budgetgaranteret beskæftigelsesindsats	-22.886	-29.224

ØU	Fællespuljer, overførsler	Modpost til budgetgaranterede udgifter	-43.572	-53.044
BIU	Efterspørgselsstyrede overførsler	A-dagpenge	-181.508	-223.335

Note: Alle korrektioner er på styringsområdet Overførsler mv.

På det budgetgaranterede område opjusteres udgifterne med i alt 43,6 mio. kr. i 2013 og 53,0 mio. kr. i 2014. Økonomiudvalgets bevilling Fællespuljer, overførsler nedjusteres med samme beløb, hvormed korrektionerne ikke får effekt på råderummet. På det forsikrede område nedjusteres udgifterne med 181,5 mio. kr. i 2013 og 223,3 mio. kr. i 2014. På indtægtsiden nedjusteres beskæftigelsestilskuddet med samme beløb, så denne ændring heller ikke får råderumseffekt (se også næste afsnit).

5.12. Beskæftigelsestilskud, forsikrede ledige

På dagpengeområdet modtager kommunerne et særskilt beskæftigelsestilskud, der skal dække kommunernes udgifter til dagpenge og løntilskud. Københavns Kommune er for 2012 tildelt et foreløbigt beskæftigelsestilskud på 1,708 mia. kr. (2012 p/l), hvilket er 112 mio. kr. lavere end udgifterne på området i budgetforslaget på 1,820 mia. kr. Området har derfor en negativ effekt på det økonomiske råderum i 2012.

I vedtaget budget 2012 indgår derimod en ubalance på 156 mio. kr., fordi Finansministeriet efter budgetforslaget offentliggjorde en ny ledighedsprognose, der medførte stigende udgifter i Københavns Kommune. Beskæftigelsestilskuddet for 2012 bliver midtvejsreguleret i juli 2012 og efterreguleret i juli 2013 i henhold til den faktiske ledighedsudvikling.

Finansieringsunderskuddet på 156 mio. kr. i 2012 er således også kun et foreløbigt resultat. Økonomiforvaltningen skønner, at kommunen får en positiv midtvejsregulering, der vil forbedre resultatet. Det vurderes derfor, at ubalancen på 112 mio. kr. fra budgetforslaget er et mere retvisende skøn for det endelige resultat i 2012.

Denne ubalance indarbejdes derfor også i Indkaldelsescirkulæret som et foreløbigt skøn for 2013. Det sker ved, at det skønnede beskæftigelsestilskud tilpasses til at være 112 mio. kr. lavere end udgifterne på området.

Reguleringerne af beskæftigelsestilskuddet er generelt behæftet med en vis usikkerhed. Økonomiforvaltningen vil derfor genoverveje ubalancen i forbindelse med juniindstillingen.

5.13. Budgettering af forsørgelsesydelse på beskæftigelsesområdet i 2013

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Økonomiforvaltningen har aftalt følgende proces for budgetteringen af forsørgelsesydelse på bevillingen efterspørgselsstyrede overførsler i 2013.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal udarbejde budgetbidraget på baggrund af Finansministeriets Økonomiske redegørelse december 2011. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal revurdere skønnet for forsørgelsesydelse på baggrund af Økonomisk redegørelse maj 2012 og økonomiaftalen mellem regeringen og KL. Det revurderede skøn skal være udarbejdet ultimo juni, så det kan indgå i budgetforslaget for 2013 (augustindstillingen).

Finansministeriet udgiver medio/ultimo august en ny Økonomisk redegørelse, der pga. udgivelsestidspunktet ikke kan nå at blive indarbejdet i budgetforslaget. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal senest indenfor 3 arbejdsdage efter offentliggørelsen af ØR, udarbejde en beregning af eventuelle økonomiske konsekvenser og indsende den til Økonomiforvaltningen.

Konsekvenserne af Økonomisk Redegørelse håndteres i det endelige budget i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Processen, herunder tidsfrister, er opsummeret i nedenstående tabel.

Tabel. Tidsfrister for budgettering af beskæftigelsesområdet

ØR-udgave	Regnskabsår (fx 2012)	Budgetforslagsår (fx 2013)
December (fx december 2011)	<p>BIF udarbejder <u>notat</u> som sendes til ØKF indenfor 1 uge efter offentliggørelsen af ØR. Notatet indeholder svar på flg. spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giver ØR anledning til væsentlige ændringer i forudsætningerne om omfanget af modtagere af overførselsindkomster i KK det kommende regnskabsår. - Hvad er de økonomiske konsekvenser for KK i det kommende regnskabsår? <p>BIF udarbejder pba. væsentligheden¹ af ændringerne i ØR evt. tekst til risikolisten.</p> <p>Hvorvidt der på denne baggrund skal ansøges om en budgetkorrektur via en tillægsbevilling på EO afklares i dialog mellem ØKF og BIF</p>	<p>BIF udarbejder i januar første prognose for ledigheden i budgetforslagsåret til brug for udfordringsnotatet til Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets (BIUs) budgetseminar.</p> <p>Prognosen revurderes efterfølgende med udgangspunkt i væsentlige kendte ændringer, f.eks. lovændringer, og indgår i BIU's budgetbidrag, som efter godkendelse i BIU sendes til ØKF primo maj.</p>
Maj (fx maj 2012) samt Økonomiaftale ml. regeringen og KL	Samme procedure som ovenfor.	<p>Eventuelle konsekvenser for kommunens udgifter til indkomstoverførsler set ift. prognosen i BIU's budgetbidrag, beskrives i et <u>notat</u> som sendes til ØKF snarest muligt efter indgåelse af økonomiaftalen mellem KL og regeringen medio juni.</p> <p>Konsekvenserne drøftes herefter mellem BIF og ØKF.</p>

¹ Væsentligheden er defineret som et forventet merbevillingsbehov på 10 mio. kr. og derover.

		BIF indmelder herefter eventuelle korrektioner i KØR senest den 25. juni således at skønnet kan indgå i ØKF's augustindstilling til ØU.
August (fx august 2012)	Samme procedure som ovenfor.	Eventuelle konsekvenser for kommunens udgifter til indkomstoverførsler set ift. augustindstillingen, beskrives i et <u>notat</u> som sendes til ØKF indenfor 3 arbejdsdage efter offentliggørelsen af ØR, således at konsekvenserne kan håndteres i det endelige budget i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal forud for de fastsatte afleveringstidspunkter inddrage Økonomiforvaltningen i beregningerne af de nye skøn.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal i budgetbidraget budgettere med en rettidighed i aktiveringen på 95 pct. Forvaltningen er dog pt. i gang med en analyse niveauet for rettidigheden. På den baggrund kan forvaltningen i det opdaterede skøn, der skal afleveres ultimo juni, vælge at opjustere niveauet.

6. Korrektioner indarbejdet i IC2013

Nedenfor er der oplyst korrektioner til udvalgenes budgettrammer, der indarbejdes med Indkaldescirkulæret for budget 2013

Udbetaling Danmark (UDK)

Myndigheden UDK overtager udbetalingsopgaver fra kommunerne på områderne folke- og førtidspension, boligstøtte, barseldagpenge og familieydelse. Familieydelser, der i dag varetages under ØU, overføres fra Københavns Kommune til UDK pr. 1. oktober 2012. Barseldagspenge, der i dag varetages under BIU, overføres pr. 1. december 2012. Endelig overføres førtidspension, der i dag varetages under SOU, samt folkepension og boligstøtte, der varetages under ØU, pr. 1. marts 2013 til UDK.

Fra 2013 skal Københavns Kommune betale en andel af UDKs samlede udgiftsbasis svarende til befolkningsandelen. Modsatrettet vil Københavns Kommune opleve et internt udgiftsfald, svarende til den nuværende udgift til de årsværk, der overføres til UDK.

Nedenfor fremgår de foreløbige rammekorrektioner til de udvalg, der skal overføre medarbejdere til UDK. Korrektionerne er lavet på baggrund af, den af ØU besluttede overhead på 182 t.kr. (2013 p/l), den forventede faktiske lønudgiftsreduktion forvaltningerne opnår ved at medarbejdere overflyttes til UDK. Dertil er taget højde for stigende IT-udgifter under UDK som ØKF skal afholde og det faktisk overførelstidspunkt for medarbejderne fra Københavns Kommune til UDK.

Der er endvidere afsat en central pulje på 12.458 t.kr. i 2012 og 2013 (2013 p/l) til finansiering af engangsudgifter i forbindelse med overførelsen af medarbejder, herunder en mulige feriepengeforpligtelse overfor UDK. Puljen bliver udmøntet i forbindelse med overflytningen af opgaverne og medarbejderne fra Københavns Kommune til UDK.

Da betalingen til UDK ikke er fordelt på opgaver, er den samlede betaling til UDK placeret under ØU (Københavns Borgerservice), da Københavns Borgerservice vil have den største snitflade til UDK.

Tabel. Korrektion i forbindelse med oprettelse af UDK

Service, 1.000 kr. (2013 p/l)	2012	2013	2014	2015	2016 og frem
Økonomiudvalget					
- Korrektion som følge af overførsel af opgaver til UDK, inkl. korrektion for stigende IT udgifter	-3.418	-47.305	-53.922	-53.595	-53.595
- Bevilling til betaling af Udbetaling Danmark*	0	75.721	81.068	81.963	82.849
- Central pulje til finansiering af engangsudgifter	2.134	10.324	-	-	-
Samlet korrektion som følge af overførsel af opgaver til UDK	-1.285	38.630	27.007	28.215	29.101
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget					
Korrektion som følge af overførsel af opgaver til UDK	-989	-11.584	-11.584	-11.584	-11.584
Socialudvalget					
Korrektion som følge af overførsel af opgaver til UDK	-	-5.950	-7.140	-7.140	-7.140
Påvirkning af råderummet**	-2.274	21.207	8.423	9.645	10.531

*Betaling til Udbetaling Danmark afhænger af effektiviseringer under UDK og Københavns Kommunes befolkningsandel. Bevillingen vil fremadrettet blive korrigeret for disse effekter.

** Påvirkning af råderummet afhænger af betalingen til UDK. Der forventes et øget råderum fra 2018 og frem.

De merudgifter, der forventes frem til 2017 ved oprettelsen af UDK, finansieres af Københavns Kommunens råderum. Fra 2018 indgår gevinsten ved oprettelsen af UDK i budgetforhandlingen, hvor midlerne kan bruges til andre formål. Som det fremgår af tabellen ovenfor forventes i 2013 en forværring af råderummet på 21.207 t.kr., som følge af mankoen mellem udgiftsreduktionen i forvaltningerne og betalingen til UDK.

I det der bl.a. skal ske en rammereduktion i 2012 og fortsat er usikkerhed om den præcise betaling til UDK, vil der blive udarbejdet en fællesindstilling til BIU, SUD, ØU med efterfølgende forelæggelse for BR i april 2012, om overdragelse af opgaver og medarbejdere til UDK. I indstillingen vil finansiering og kommunes udgiftsreduktion blive fremlagt og efterfølgende vil de endelige korrektioner for 2013 og frem blive indarbejdet i juni-indstillingen.

Pulje med overskydende ATP-midler

Kommunens lønbudget fremskrives med den lønstigning der bliver fastsat i overenskomsterne, men en mindre del af lønbudgettet går til indbetalinger til ATP. Indbetalingen til ATP fremskrives ikke, men fastsættes som et kronebeløb. Der er derfor overskydende midler på grund af dette. Disse overskydende ATP-midler bliver fordelt i overenskomstforhandlingerne. I OK-11 blev ATP-midlerne brugt til en central tryghedspulje midt i året. For at imødekomme en sådan situation i OK-13, tilbageholdes en pulje med 5,5 mio. kr. til håndtering af OK-13 aftalens prioritering af overskydende ATP-midler. Såfremt ATP-midlerne bliver prioriteret til decentrale projekter vil puljen blive tilbageført til udvalgene umiddelbart efter OK-13 aftalen.

Puljen på 5,5 mio. kr. med overskydende ATP-midler lægges under Økonomiudvalget.

Tabel. Finansiering af puljen med overskydende ATP-midler

Udvalg	1.000 kr. (2012 p/l)
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-246
Borgerrådgiveren	-2
Børne- og Ungdomsudvalget	-2.335
Kultur- og Fritidsudvalget	-211
Revisionen	-3
Socialudvalget	-963
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-1.097
Teknik- og Miljøudvalget	-278
Økonomiudvalget	-361
Hovedtotal	-5.495

Områdefornyelse, ydelsesstøtte

I Budget 2012 besluttedes fire kollegier renoveret i regi af Områdefornyelsen, hvilket medfører udgifter til ydelsesstøtte.

I overensstemmelse med vedtagelsen af Budget 2012 opskrives Teknik- og Miljøudvalgets budgetramme med 1,532 mio. kr. årligt fra 2013 på service.

Cykelpakke V, P-pladser

Med vedtagelsen af Cykelpakke V i Budget 2012, blev der vedtaget finansieret nedlæggelse af P-pladser, svarende til et indtægtstab i 2012 på 0,77 mio. kr. årligt på service.

Da de afledte nedlæggelser er varige, opskrives Teknik- og Miljøudvalget servicemåltal med 0,77 mio. kr. fra 2013 og frem til håndtering af disse mindreindtægter.

Bevilling af driftsmidler til idrætsanlæg besluttet ifm. budgetaftalen for 2012

I Budgetaftalen for 2012 blev det aftalt, at der i budget 2013 skal afsættes driftsmidler i tilknytning til de idrætsanlæg, som er besluttet opført i budget 2012. Det drejer sig om følgende anlægsprojekter:

- Vandidrætslegeplads
- Udendørs dansescene
- Hal på Arsenaløen (del af budgetaftale 2011 – projektet forventes færdig før tid)
- Klubhusfaciliteter i Valby
- Aktivitetsplads målrettet voksne

- Udendørs fitnesspladser

Tabel. Driftsmidler til udvalgte anlægsprojekter (2012 p/l, 1.000 kr.)

	2013	2014	2015	2016
Sundbyøsterhallen	0	125	249	249
Vandidrætslegeplads	500	500	500	500
Udendørs dansescene	1.200	1.200	1.200	1.200
Hal på Arsenaløen	2.000	0	0	0
Klubhusfaciliteter i Valby	336	36	36	36
Aktivitetsplads målrettet voksne	500	500	500	500
Udendørs fitnesspladser	200	200	200	200
I alt	4.736	2.560	2.685	2.685

Til håndtering af ovenstående driftsudgifter er der i IC2013 afsat en pulje under ØU til at dække udgifterne. Driftsmidlerne til anlægsprojekterne vil blive indstillet bevilliget på baggrund af en indstilling fra udvalgene, når det er mere præcist fastlagt, hvornår anlæggene åbnes, og hvad driftsudgifterne er.'

Afledte driftsmidler til anlægsprojekter fra budget 2012 samles under Økonomiudvalget

I forbindelse med budgetvedtagelsen for budget 2012 blev der afsat 0,7 mio. kr. i 2013, 3,1 mio. kr. i 2014 og 4,1 mio. kr. i 2015 i afledte driftsudgifter til anlægsprojekter. Midlerne blev med budgetvedtagelsen afsat i de relevante fagudvalgs budgetter.

Midlerne omplaceres med Indkaldelsescirkulæret for budget 2013 til en pulje under Økonomiudvalget til udmøntning ved færdiggørelsen af anlægsprojekterne. Denne procedure vil blive anvendt fremadrettet i forbindelse med afsættelsen af afledte driftsudgifter til anlægsprojekter.

I nedenstående tabel fremgår de driftsmidler, der overføres til Økonomiudvalget.

Tabel. Afledte driftsudgifter til anlægsprojekter fra vedtaget budget 2012

Anlægsprojekt 1.000 kr. (2012-pl)	Udvalg	2013	2014	2015
Æ34 Sundbyøsterhallen (Budgetaftale 2012)	Økonomiudvalget	0	600	1.200
Æ3 Hal på Østerbro (Budgetaftale 2012)	Kultur- og Fritidsudvalget	0	500	900
Æ48 Kunstgræsbaner i Bispebjerg og Kgs. Enghave (Budgetaftale 2012)	Kultur- og Fritidsudvalget	400	400	400
Æ52 Løft til Valby Idrætspark - klubhus (Budgetaftale 2012)	Kultur- og Fritidsudvalget	0	300	300
Æ54 Lysanlæg på Tingbjerg Idrætssanlæg (Budgetaftale 2012)	Kultur- og Fritidsudvalget	40	40	40
Æ6 Naturcenter Amager Strandpark (Budgetaftale 2012)	Børne- og Ungdomsudvalget	250	1.000	1.000
Æ6 Naturcenter Amager Strandpark (Budgetaftale 2012)	Teknik- og Miljøudvalget	30	300	300
I alt		720	3.140	4.140

Tjenestemandspensioner

Kommunen har udgifter til tjenestemandspensioner både på serviceområdet og på forsyningsområdet. I 2013 opjusteres serviceområdet med 33,9 mio. kr., og at forsyningsområdet nedjusteres med 6,5 mio. kr. i 2013 i forhold til beløbet, som ligger inde i rammemarket. Den betydelige opjustering af serviceområdet skyldes overvejende, at der i budgetteringsmodellen altid anvendes en lønfremskrivningsprocent på 2 % samt en nettotilgang på 0 % i overslagsårene. Det er således først ved indkaldescirkulæret for det pågældende budgetår, at der sker en egentlig estimering af det pågældende budgetår. For budget 2013 betyder dette, at estimatet opjusteres med 6,1 mio. kr. ved at anvende den seneste kendte lønfremskrivningsprocent. Dertil opjusteres budget 2013 med 16,5 mio. kr. ved at anvende den forventede nettotilgang for 2012 til 2013 i forhold til beløbet, som ligger inde i rammemarket. Den øvrige opjustering af budget 2013 sker som følge af, at estimatet for budget 2012 er blevet opjusteret siden augustindstillingen for budget 2012, og at fremskrivningen af budget 2012 for enkelte områder er opjusteret. På baggrund heraf anbefales det, at budgetteringsmodellen ændres, således at overslagsårene fremadrettet fremskrives med et gennemsnit af lønfremskrivningen og nettotilgangen for de seneste to år, hvorved tilsvarende opjusteringer som for budget 2013 ikke skal foretages fremadrettet.

Movia

Københavns Kommunes acontobeløb til busdrift er i 2012 på 381 mio. kr. Niveaue for 2013 fremkommer ved at fremskrive 2012-niveaue og tage højde for indarbejdede politiske beslutninger. Dette medfører et acontobeløb på 390 mio. kr. i 2013.

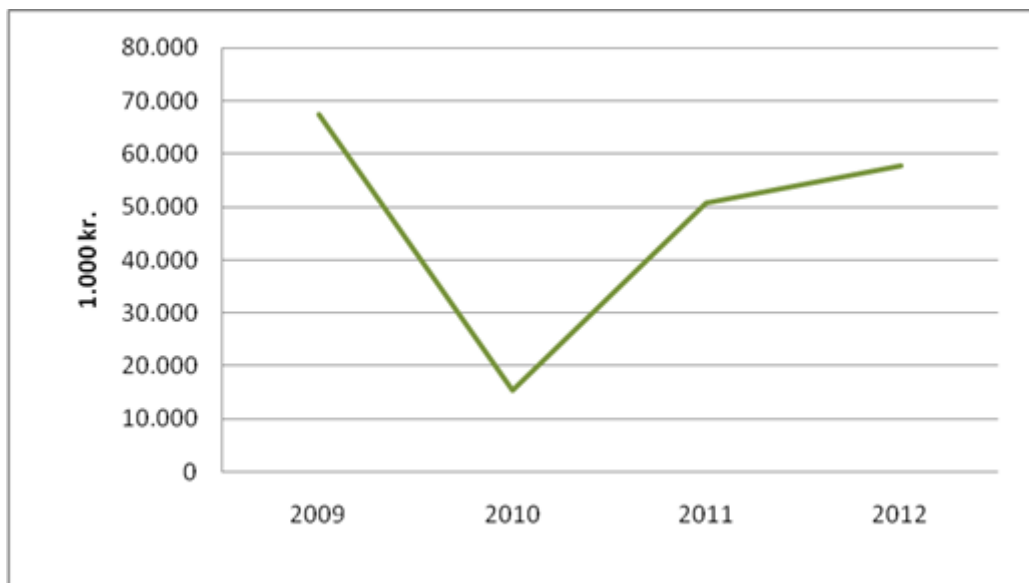
Movias omkostninger er meget følsomme over for især tre faktorer: oliepriser, renteniveau og passagertal. Oliepriserne og renteniveauet har historisk varieret en del, mens passagertallet efter nogle år med vigende tendens igen er stigende. Movias budget er fremskrevet med den sammenvejede pris- og lønfremskrivning i 2013 og overslagsårene.

Alle trafikydelse købes hos Movia og afregnes á conto i driftsåret. En eventuel forskel mellem det betalte á conto beløb og de faktiske udgifter opgøres ved Movias regnskabsafslutning. Resultatet heraf indarbejdes derfor i Københavns Kommunes budget med to års forskydning. Kommunens budget for 2013 er således afhængigt af forventningerne til Movias regnskab for 2011.

Københavns Kommune har historisk betalt mere i a conto bidrag til busdriften, end den reelt har kostet at gennemføre, jf. nedenstående figur. Det er Økonomiforvaltningens forventning at efterreguleringen i 2013 bliver i størrelsesordenen 40-50 mio. kr.

Figur. Københavns Kommunes efterregulering 2009-2012

Acontobeløbet kan ændre sig frem imod budgetvedtagelsen. Movias bestyrelse vedtager regnskabet for 2011 i maj 2012, hvor endelig regulering for 2013 fastsættes. Movias budget for 2013 førstebehandles Movias bestyrelse medio juni og de vedtager det endeligt primo september. I august 2012 kendes niveauet for 2013, hvilket indarbejdes i budgetforslag 2013.

Profil på Sundheds- og Omsorgsudvalgets aktivitetstilpasninger

I forbindelse med aktivitetstilpasningen for 2011 er der i reguleringen af hjemmeplejen ikke taget højde for samtlige tidligere aktivitetstilpasninger af hjemmeplejen. Hjemmeplejen og plejeboliger blev med aktivitetstilpasningen samlet reguleret med 5.126 t.kr. i 2013 og 3.999 t.kr. i 2014 (2013-P/L).

Reguleringen af hjemmeplejen og plejeboliger skulle retteligt have været 5.798 t.kr. i 2013 og 16.951 t.kr. i 2014 (2013 P/L). Der vil derfor ske en regulering af Sundheds- og Omsorgsudvalgets ramme med hhv. 672 t.kr. i 2013 og 12.952 t.kr. i 2014 (2013 P/L).

Korrektion til Børne- og Ungdomsudvalget aktivitetstilpasning 2011

Som følge af en fejlberging af Børne- og Ungdomsudvalgets aktivitetstilpasning for 2011 er udvalgets rammer blevet reguleret med i alt 76.376 t. kr. (2013 P/L) for lidt i 2012 og frem. Børne- og Ungdomsudvalgets rammer opskrives derfor med et tilsvarende beløb i 2013 og frem. Korrektion af budget 2012 vil blive håndteret med aktivitetstilpasningen 2012, og finansieringen af korrektionen vil indgå i overførselssagen for 2011.

Profil på Børne- og Ungdomsforvaltningens effektiviseringer i budget 2012

Med vedtagelsen af budget 2012 blev effektiviseringer som følge af forsøg med kvalitetsrapporter i folkeskolen (E38) og forsøg med elevplaner (E45) vedtaget. Effektiviseringerne blev fejlagtigt lagt varigt ind i Børne- og Ungdomsforvaltningens rammer fra 2012. Forsøgene er kun toårige og løber i 2012 og 2013, hvorfor Børne- og Ungdomsforvaltningens rammer opskrives med 707 t. kr. (2013 P/L) fra 2014.

Frigivelse af deponering

Københavns Kommune har ifm. salg af den kommunalt ejede elforsyning til DONG, deponeret 60 pct. af midlerne fra salgsprovenuet.

Midlerne frigives over til kommunens likvide midler i årlige rater frem til år 2015.

I 2013 har der været budgetteret med deponeringsfrigivelser på 250 mio. kr.

Københavns Kommune har i årene typisk også anvendt ledig låneramme (udgifter, som det iflg. reglerne er mulighed at optage lån til, men som kommunen ikke har udnyttet) til at foretage ekstraordinære deponeringsfrigivelser.

Primo 2011 udgjorde deponeringerne fra salgsprovenuet 1.013 mio. kr. I 2011 indfrie kommunens et lån på ca. 1,2 mia. kr. Ministeriet imødekom kommunens ansøgning om at låneindfrielsen skulle give grundlag for at frigive de resterende 1.013 mio. kr.

Det betyder, at der i 2013 ikke, som tidligere budgetteret, vil være deponeringsfrigivelser.

Effektiviseringsforslag E39 Ligestilling af KKFO og fritidshjem

I effektiviseringsstrategi 2012 var den ændrede profil på forslaget E39 Ligestilling af KKFO og fritidshjem 166 t. kr. for lavt. Effektiviseringsforslaget er derfor indarbejdet i Børne- og Ungdomsudvalgets rammer, således at forslaget medfører en effektivisering på 400 t. kr. fra 2013 (2012-pl) og frem.

Effektiviseringsforslag E1 Indkøb

I forbindelse med implementeringen af effektiviseringsforslaget E1 Indkøb opnås der en besparelse på Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets styringsområde overførsler mv. på 169 t. kr. i 2013, 483 t. kr. i 2014 og 486 t. kr. i 2015 og frem. Effektiviseringen er indarbejdet i Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets rammer.

Effektiviseringsforslag E92 Digitalisering af interne arbejdsprocesser

I vedtaget budget 2012 blev effektiviseringsforslaget E92 Digitalisering af interne arbejdsprocesser kun indarbejdet et-årigt. Med IC2013 indarbejdet effektiviseringsforslaget varigt, hvilket medfører en varig nedjustering af Teknik- og Miljøudvalgets servicerramme på 1 mio. kr. (2012-pl).

Udgiftsbevilling vedr. lokalt miljøarbejde

I forbindelse med Tekniske ændringer til budgetforslag 2012 blev udgiftsbevilling vedr. lokalt miljøarbejde kun indarbejdet et-årigt i Økonomiudvalgets rammer. Udgiften indarbejdes varigt med IC2013, og Økonomiudvalgets servicerrammer opjusteres derfor med 0,4 mio. kr. (2013-pl) fra 2013.

Fremskrivning af aktivitetsbestemt medfinansiering

Som følge af at aktivitetsbestemt medfinansiering ikke pris- og lønfremskrives i udvalgenes budgetrammer foretages en teknisk pris- og lønfremskrivning af udgifterne til området. Sundheds- og Omsorgsudvalget samt Socialudvalgets rammer opjusteres i 2013 og frem med hhv. 31,7 mio. kr. og 2,4 mio. kr. (2013-pl) på styringsområdet Overførsler mv. Pris- og lønfremskrivningen i overslagsårene placeres i en pulje under Økonomiudvalgets ramme på styringsområdet Overførsler mv. Puljen er på 34,0 mio. kr. i 2014, 67,8 mio. kr. i 2015 og 102,4 mio. kr. i 2016 og frem (2013-pl).

Budgetkorrektioner indarbejdet i indkaldelsescirkulære 2013 som følge af beslutninger i Borgerrepræsentationen

Siden vedtagelsen af budget 2012 er der i Borgerrepræsentationen vedtaget en række beslutninger der påvirker budget 2013 og overslagsårene 2014-2016. Disse beslutninger er indarbejdet i udvalgenes rammer, og i bilag 5 er der en oversigt over beslutningernes påvirkning af budget 2013.

7. Tidsplan for det videre budgetarbejde

Forvaltningerne skal være opmærksomme på følgende tidsplaner:

- Tidsplan for den overordnede budgetproces
- Forvaltningernes indberetning i KØR
- Proces for kontrol og godkendelse af budgetkorrektioner og udvalgenes rammer

Børne- og Ungdomsforvaltningen skal være opmærksom på processen for takstberegning på Børne- og Ungdomsudvalgets område.

7.1. Tidsplan for den overordnede budgetproces

Nedenfor fremgår tidsplanen for processen for budget 2013.

Dato	Aktivitet
31. januar og 1. februar 2012	Budgetseminar for Økonomiudvalget. Herunder status på 2025-planen, administrationsplanen samt enhedspris- og produktivitetsanalysen.
1. februar 2012	ØU behandler indkaldelsescirkulæret for budget 2013 (IC2013) herunder processen for Effektiviseringsstrategi 2013
27. marts 2012	ØU behandler indstilling om regulering af budgetrammerne for 2013 på baggrund af ny befolkningsprognose samt efterregulering af 2012 (aktivitetstilpasninger)
7. maj 2012	Frist for udvalgenes indsendelse af budgetbidrag til Økonomiforvaltningen
7. maj 2012	Indberetning i KØR
12. juni 2012	ØU behandler redegørelse om de indberettede budgetbidrag (juni-indstillingen)
25. juni 2012 kl. 12.00	Indberetning i KØR
27. juni 2012 kl. 12	Frist for aflevering af udvalgenes tilrettede budgetbidrag til Økonomiforvaltningen pba. juni-indstillingen og kommuneaftalen
21. og 22. august 2012	Budgetseminar for Økonomiudvalget
22. august 2012	ØU 1. behandler budgetforslag 2013 (august-indstillingen)
30. august og 3.	BR 1. behandler budgetforslag 2013

september 2012	
17. september 2012 kl. 12.00	Frist for ændringsforslag
21. september 2012	Udsendelse af fortegnelse over ændringsforslagene til Borgerrepræsentationen
25. september 2012	ØU 2. behandler budgetforslag 2013
26. september 2012 kl. 12.00	Frist for underændringsforslag
28. september 2012	Afstemningsprogram med indarbejdede underændringsforslag udsendes til Borgerrepræsentationen
2. oktober 2012	Afstemningsprogram med indarbejdede underændringsforslag forelægges Økonomiudvalget
4. oktober 2012	BR 2. behandler budgetforslag 2013
9. oktober 2012 kl. 12.00	Indberetning i KØR

7.2. Forvaltningernes indberetning i KØR

Nedenfor fremgår forvaltningernes deadline for indberetninger i KØR.

Budget	Deadline
Budgetbidrag	7. maj 2012
Budgetforslag	25. juni 2012 kl. 12.00
Vedtaget Budget	9. oktober 2012 kl. 12.00

7.3. Proces for kontrol og godkendelse af budgetkorrektioner og udvalgenes rammer

Nedenfor fremgår, hvornår Økonomiforvaltningen udsender budgetkorrektioner til kontrol i forvaltningerne, og de efterfølgende deadlines for tilbagemelding.

BR-møde	Økonomiforvaltningen sender korrektioner til kontrol	Fagforvaltningerne godkender/kommenterer korrektioner
09.02.2012	15.02.2012	20.02.2012
08.03.2012 og 29.03.2012	14.03.2012	19.03.2012
26.04.2012	02.05.2012	08.05.2012
10.05.2012, 31.05.2012, 20.06.2012 og 21.06.2012	16.05.2012	22.05.2012
23.08.2012, 03.09.2012 og 20.09.2012	07.09.2012	03.09.2012*
11.10.2012	17.10.2012	22.10.2012

01.11.2012	07.11.2012	12.11.2012
15.11.2012	21.11.2012	26.11.2012
29.11.2012 og 13.12.2012	05.12.2012	10.12.2012

*Fagforvaltningerne melder korrektioner ind til Økonomiforvaltningen vedr. indstillingen Tekniske ændringsforslag til budgetforslag 2013, hvorefter Økonomiforvaltningen kontrollerer dem.

I nedenstående tabel fremgår, tidsplanen for Økonomiforvaltningens udsending af udvalgenes samlede budgettrammer til kontrol i forvaltningerne og de efterfølgende deadlines for tilbagemelding.

	Økonomiforvaltningen sender budgettrammerne til kontrol	Fagforvaltningerne godkender/kommenterer budgettrammerne
IC2013	11.01.2012	18. 01.2012
Budgetbidrag	21.03.2012	28.03.2012
Juni-indstilling	06.06.2012	13.06.2012
Økonomiaftalen	18.06.2012	21.06.2012
Vedtaget budget	02.10.2012	04.10.2012

7.4. Proces for takstberegning på Børne- og Ungdomsudvalgets område

Beregningen af daginstitutionstaksterne på Børne- og Ungdomsudvalgets område er dynamisk og baseret på bevillingsområdets bruttoudgifter. Dette betyder, at enhver ændring til budgetforslaget kan medføre en stigning eller reduktion i dagtilbudstaksterne.

For at skabe mest mulig gennemsigtighed skal der til alle budgetnotater på Børne- og Ungdomsudvalgets område foretages en vurdering af de takstmæssige konsekvenser for hvert enkelt budgetforslag, dvs. hvorvidt forslaget har en positiv eller negativ effekt på taksten. Ved de enkelte forslag skal budgetændringerne ligeledes placeres i forhold til hvilket område de vil ramme, dvs. om de vil medføre takstændringer på dagpleje, vuggestuer, børnehaver, fritidsordninger, klubområdet eller dem alle. Samme takstmæssige vurdering skal, så vidt muligt, også foretages for evt. nye forslag, der måtte fremkomme under selve budgetforhandlingsfasen frem til selve budgetvedtagelsen.

Takstberegninger til budgetnotater og budgetprocessen vil være det bedste estimat på det givne tidspunkt.

Der aftales følgende proces for beregning af taksterne i forbindelse med selve budgetvedtagelsen:

- 10. september fremsender Økonomiforvaltningen opdaterede rammer for styringsområdet Efterspørgselsstyret service til Børne- og Ungdomsforvaltningen, hvori tekniske ændringsforslag for budget 2013 er indarbejdet.
- 17. september til 24. september beregner Børne- og Ungdomsforvaltningen nye takster sfa. tekniske ændringsforslag og budgetaftalen for budget 2013.
- D. 24. september senest kl. 12 fremsender Børne- og Ungdomsforvaltningen de reviderede takster til Økonomiforvaltningen, til orientering af Økonomiudvalget og BR i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2013.

Ovenstående tidsplan gælder kun såfremt, at der er indgået budgetforlig, inden mandag d. 17. september kl. 12, som er fristen for indlevering af ændringsforslag til budgetforslag 2013, jf. indstillingen om Tidsplan for budget 2013.

Hvert år behandles og godkendes kommunens takster i forbindelse med vedtagelsen af budgettet. Jf. *Lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge* skal taksterne beregnes i forhold til de budgetterede bruttodriftsudgifter, der først er kendte i forbindelse med budgetvedtagelsen. Det betyder, at hvis der i forbindelse med budgetforliget er korrektioner på Børne- og Ungdomsudvalgets område, som vedrører taksterne, skal der laves nye takstberegninger, som skal indgå i behandlingen af budgettet.

I forbindelse med Økonomiudvalgets 2. behandling af budget 2013 omdeles en orientering om Børne- og Ungdomsudvalgets reviderede takster. Vedtagelsen af takstændringer sker som en konsekvens af Borgerrepræsentationens vedtagelse af de ændringsforslag til budget 2013, der påvirker takstberegningsgrundlaget.

I takstbilaget skal følgende formulering indgå:

”Taksterne på Børne- og Ungdomsområdet er blevet revideret som følge af det indgåede budgetforlig, se vedlagte takstbilag.

De nye takster er et udtryk for, at alle de økonomiske konsekvenser i forhold til budget 2013 er blevet indarbejdet i beregningsgrundlaget for forældrebetalingen i henhold til gældende lovgivning.

De nye takster vil medføre forskydninger mellem funktionen 5.25.10.1 og selve pasningsfunktionerne 3.22.05 og 5.25.11.1 - 5.25.16.1 som følge af den dynamiske takstberegning.

Forskydningerne mellem funktionerne er dermed af rent teknisk karakter indenfor samme bevilling og uden påvirkninger af nettobevillingsrammen. Det vedrører alene forskydninger, der sker mellem forældrebetalingen, herunder udgifter til fripladser mv.”

8. Formelle retningslinjer for udvalgenes udarbejdelse af budgetbidraget

I udarbejdelsen af budgetbidragene skal udvalgene være opmærksomme på følgende krav og retningslinjer:

- alle kendte udgifter og indtægter skal indarbejdes
- overholdelse af Økonomi- og Indenrigsministeriets kontoplan
- overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler
- forsikringer og arbejdsulykke
- pris- og lønfremskrivningssatser for budget 2013

8.1. Overholdelse af statslige regler

Helt overordnet skal udvalgene udarbejde budgetforslaget i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets og Københavns Kommunes bevillingsregler. Statens regler fremgår af *Budget- og regnskabssystem for kommuner* og kan læses på <http://www.budregn.im.dk/im/site.aspx?p=2895>

Alle kendte udgifter og indtægter skal indarbejdes

Det fremgår af *Lov om kommunernes styrelse med kommentarer*, at

”Indtægter og udgifter, som med høj grad af sandsynlighed må antages at blive aktuelle for kommunen, skal indgå i budgettet”

(Lov om kommunernes styrelse med kommentarer)

Hvert udvalg skal således tage højde for alle kendte ændringer i årets løb. Derudover skal budgetforslaget være realiserbart. Det betyder, at udvalgets opgaver skal kunne løses inden for den af Økonomiudvalget udmeldte budgetramme.

Overholdelse af Økonomi- og Indenrigsministeriets kontoplan

Udvalgene er ansvarlige for at placere udgifter og indtægter på de rigtige konti, arter og grupperinger, jf. Økonomi og indenrigsministeriets regler, såvel som, at det er udvalgenes opgave løbende at være orienteret om ændringer i kontoplanen.

Der skal særligt gøres opmærksom på sondringen mellem drifts- og anlægsudgifter, jf. nedenstående.

Boks: Sondring mellem drifts- og anlægsudgifter

Driftsbevillinger gives til at drive diverse offentlige aktiviteter, herunder daginstitutioner, skoler, plejehjem og parker og lignende. Anlægsbevillinger gives til byggeprojekter og lignende.

Der er dog stadig gråzoner, hvor det er svært at afgøre om der er tale om drift eller anlæg. Der findes ikke et sæt udtømmende regler, hvorfor afgørelsen må komme an på den konkrete situation.

Som nogle mere generelle forhold, der må indgå i overvejelserne om sondringen mellem driftsudgifter og anlægsudgifter peger Økonomi- og Indenrigsministeriet på følgende:

- Tidligere vurderinger af lignende aktiviteter, således at der er kontinuitet i kommunens skelnen mellem drift og anlæg.
- En vurdering af udgiftens størrelse og karakter (type) i forhold til den pågældende institutions eller aktivitets sædvanlige udgiftsniveau
- En vurdering af, om der som følge af udgiften sker en væsentlig ændring i den pågældende institutions eller aktivitets sædvanlige udgiftsniveau
- Styringsmæssige overvejelser, jf. det ovenfor anførte
- Nybyggeri af større omfang bør altid henføres til anlægssiden
- Udgifter til ombygning, renovering m.v. vedrørende lejede lokaler bør som hovedregel henføres til driftssiden. Der kan dog forekomme situationer, hvor lejemålets længde og udgiftens størrelse kan begrunde en henføring til anlægssiden.

Vejledende for, om en udgift til vedligeholdelses- og ombygningsarbejder bør henføres under drift eller under anlæg, er dels om arbejdet indebærer væsentlige ændringer i bestående bygninger eller anlæg, dels om formålet med eller brugen af bygningen m.v. ændres væsentligt. Er dette tilfældet, bør udgiften konteres under anlæg.

Udgifter til anskaffelser af materiel, inventar m.v. bør som hovedregel henføres under drift. Anskaffelser, der medfører en væsentlig forskydning af institutionens driftsudgiftsniveau, bør dog henføres under anlæg. Vægten lægges således ikke på, om den konkrete anskaffelse er ordinær eller ekstraordinær. Anskaffelser af materiel og inventar i forbindelse med kommunalt nybyggeri afholdes i alle tilfælde som en del af byggeudgiften.

Udgifter til behovsanalyse og programoplæg for et bygge- eller anlægsarbejde kan henføres til driften. Hvor der er etableret særlige byggeadministrationer, gælder dette også udgifter til udarbejdelse af byggeprogram. Projekteringsudgifter i øvrigt henføres under anlæg.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets og Københavns Kommunes Bevillingsregler

8.2. Overholdelse af Københavns Kommunes bevillingsregler

Københavns Kommunes gældende bevillingsregler er vedtaget af Borgerrepræsentationen i forbindelse med budgetvedtagelsen for 2012. Bevillingsreglerne er optrykt i det vedtagne budget 2012, og kan findes på kommunens interne budgethjemmeside:

<http://kknet/NR/rdonlyres/F26C6FFD-BCEA-4175-9EB6-4FB961B00B4D/238677/BevillingsreglerforBudget2012.pdf>

I udarbejdelse af budgetbidrag skal udvalgene overholde rammen for hvert af de tre styringsområder:

- Service
- Anlæg
- Overførsler mv.

Udvalgene skal fordele midlerne på hvert styringsområde på bevillinger. Hvis et udvalg ønsker en anden opdeling på bevillinger, end der var gældende i 2012 skal Økonomiforvaltningen kontaktes.

Efter vedtagelsen af budgetforslaget d. 22. august i Økonomiudvalget gælder kommunens regler for bevillingsbindinger, jf. nedenstående tabel.

1. Oversigtstabel over bevillingsbindinger

Styringsområde	Ændringer som fagudvalg selv kan beslutte	Ændringer som skal godkendes af ØU/BR
Service	Fagudvalget kan selv beslutte omflytninger inden for en bevilling. Undtaget er omflytninger der påvirker Aktivitetsbestemt medfinansiering (funktion 4.62.81) eller refusioner vedr. særligt dyre enkeltsager (funktion 5.22.07).	ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger. ØU/BR skal godkende omflytninger der påvirker Aktivitetsbestemt medfinansiering (funktion 4.62.81) eller refusioner vedr. særligt dyre enkeltsager (funktion 5.22.07). Der kan ikke gives tillægsbevillinger til service uden tilhørende servicemåltal
Overførsler mv.	Fagudvalget kan selv beslutte omflytninger inden for en bevilling.	ØU/BR skal altid godkende omflytninger mellem bevillinger.
Anlæg		Omflytning mellem anlæg og drift skal godkendes af ØU/BR. ØU/BR skal give en særskilt anlægsbevilling til anlægsprojekter.

Københavns Kommune anvender et *nettobevillingsprincip*. Tilsvarende er der en høj grad af decentralisering i bevillingsniveauet i kommunen, som skal sikre muligheden for at prioritere inden for de enkelte bevillinger, dog med de bindinger, der følger af kommunens budgetmodel, jf. bevillingsreglerne.

8.3. Forsikringer og arbejdsulykke

Forudsætningerne for forsikringer og arbejdsskadeulykker i Københavns Kommune vil blive fremsendt i forbindelse med skabeloner og retningslinier for budgetforslag 2013, som udsendes efter den politiske behandling. Udvalgenes budgetforslag skal tage højde for disse forudsætninger i forbindelse med deres budgetlægning.

8.4. Pris- og lønfremskrivningssatser for budgetforslag 2013

I nedenstående er angivet de generelle forudsætninger til budgetforslaget for 2013:

De generelle forudsætninger vedrører:

- Pris- og lønfremskrivning (P/L)
- Satsreguleringsprocent
- Intern rente

Pris- og lønfremskrivning (p/l)

Den indarbejdede pris- og lønfremskrivning i budget 2013 bygger på KLs seneste skøn, som er baseret på det aftalte niveau i kommuneaftalen for 2012.

Tabel: Seneste skøn for pris- og lønfremskrivning og satsreguleringsprocent i budget 2013

Budget 2013	Pris	Løn	Sammenvejet p/l	Anlægs p/l	Satsreguleringsprocent
Pct.	2,16	2,70	2,5	3,00	2,90

Note: Satsreguleringsprocenten er baseret på FM's skøn i Økonomisk Redegørelse - august 2012.

Prisudviklingen fra 2012-2013 forudsættes at være på 2,16 pct.

Lønskønnet fra 2012-2013 forudsættes at være på 2,7 pct., og den sammenvejede pris- og lønfremskrivning forudsættes at være 2,5 pct. Den sammenvejede pris- og lønfremskrivning anvendes i forbindelse med driftskorrekationer.

I budgetoverslagsårene anvendes tilsvarende et skøn for pris- og lønfremskrivningen fra KL, hvoraf den sammenvejede pris- og lønfremskrivning beregnes til 2,5 pct.

Satsreguleringsprocenten

Satsreguleringsprocenten skal anvendes ved budgettering af de efterspørgselsstyrede overførsler. Skønnet for satsreguleringsprocenten er 2,9 pct., jf. Økonomisk redegørelse fra Finansministeriet, august 2012.

Intern rente

Den interne rente anvendes bl.a. til at udregne den årlige ydelse på interne lån. Den interne rente i Københavns Kommune fastsættes på baggrund af regeringens skøn over forrentningen

af en 30-årig obligation i budgetlægningsåret. Finansministeriet har i decemberudgaven af Økonomisk Redegørelse skønnet renten til at være 5,0 pct.

Vejledning til beregning af afdrag på interne lån kan erhverves hos Center for Økonomi og HR, Økonomiforvaltningen.

8.5. Korrektioner som indgår i udvalgenes budgetbidrag

For at sikre en ens praksis skal udvalgene medtage alle de korrektioner, der er vedtaget af Borgerrepræsentationen inden den 29.marts, i budgetbidraget.

Herudover vil Børne- og Ungdomsudvalgets, Sundheds- og Omsorgsudvalgets og Socialudvalgets demografiregulering blive indarbejdet på baggrund af Økonomiudvalgets behandling i marts/april 2012.

Økonomiforvaltningen vil den 21. marts. udsende korrigerede budgettrammer, som forvaltningerne skal anvende til at udarbejde budgetbidraget.

8.6. Principper for budgetlægning af hovedkonto 8 (balanceforskydninger)

Ved budgetlægningen af hovedkonto 8, skal Borgerrepræsentationen ifølge Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner tage bevillingsmæssig stilling til de funktioner, som vedrører langsigtede tilgodehavender og langsigtet gæld. De øvrige funktioner skal der ikke tages bevillingsmæssig stilling til, da de kun har en finansiell funktion i budgettet. Det foreslås, at Københavns Kommunes principper for budgetlægning af hovedkonto 8 fremadrettet vil afspejle dette.

Baggrund

Forvaltningerne har tidligere budgetlagt forskydninger i de kortfristede tilgodehavender og den kortfristede gæld, hvilket har påvirket råderummet til budgetforhandlingerne samt vanskeliggjort likviditetsstyringen, da regnskabsresultatet ofte afveg markant fra budgettet på disse poster. Der er blevet givet tillægsbevillinger til forvaltningerne for at ”neutralisere” budgetlægningen og derved gøre det nemmere at forklare afvigelser på disse ikke styrbare poster. I næste sag om bevillingsmæssige ændringer vil Sundheds- og Omsorgsudvalgets budget således blive tilrettet, da der er sket fejl i budgetlægningen i SUF. Tillægsbevillinger har i sig selv hverken betydning for Københavns Kommunes likviditet eller forbrug.

Nye principper

Generelt bør Københavns Kommunes forbrug afspejle kommunens indtægts- og formueforhold. Derfor budgetlægges alle driftsindtægter og driftsudgifter på hovedkonto 0-7 samt de langsigtede balanceforskydninger og forskydninger i den langfristede gæld på hovedkonto 8. Forskydninger i de kortfristede tilgodehavender og den kortfristede gæld afspejler som regel blot tilfældige forskydninger i betalingsmønstre. Selvom disse forskydninger kan være store, har de ikke betydning for, hvor mange midler der på sigt er til rådighed til forbrug. De har derimod betydning for kommunens likviditet på et givet tidspunkt, men som udgangspunkt ingen effekt for likviditeten over en årrække. Forskydninger i de kortfristede tilgodehavender og den kortfristede gæld skal derfor ikke budgetlægges eller indgå i beregningen af råderummet. Samtidigt er der fremadrettet ikke behov for at give tillægsbevillinger på disse områder.

Københavns Kommune følger derfor Indenrigsministeriets regelsæt og giver bevillinger til funktionerne

- 8.32.20-8.32.27 (Forskydninger i langfristede tilgodehavender)
- 8.55.63-8.55.79 (Forskydning i langfristet gæld.)
-

Der afgives driftsbevillinger til

- kreditsiden (afdrag på udlån) vedrørende funktionerne 8.32.20-8.32.27
- debetsiden (afdrag på optagne lån) vedrørende 8.55.63-8.55.79

Mens der gives rådighedsbevillinger til

- debetsiden (udlån) og kreditsiden (lånoptagelse) vedrørende 8.55.63-8.55.79.

Forskydninger i de kortfristede tilgodehavender og den kortfristede gæld vil fremover ikke indgå i budgettet, jf. tabellen nedenfor.

Tabel. Hvilke balanceforskydninger skal budgetlægges?

	IM	KK

8.22.01-8.22.11 Likvide aktiver (herunder Kassen)		X
8.25.12-8.25.13 Tilgodehavender hos staten		
8.28.14-8.28.19 Kortfristede tilgodehavender i øvrigt		
8.32.20-8.32.27 Langfristede tilgodehavender	X	X
8.38.36-8.38.37 Aktiver vedrørende beløb til opkrævning eller udbetaling for andre		
8.42.40-8.42.44 Aktiver tilhørende fonds, legater m.v.		
8.45.45-8.45.47 Passiver tilhørende fonds, legater m.v.		
8.48.48-8.48.49 Passiver vedrørende beløb til opkrævning		
8.50.50 Kortfristet gæld til pengeinstitutter		
8.51.52 Kortfristet gæld til staten		
8.52.53-8.52-62 Kortfristet gæld i øvrigt		
8.55.63-8.55.79 Langfristet gæld	X	X

Udover forskydninger i langfristede tilgodehavender og langfristet gæld under hovedkonto 8 er det kun funktionerne 8.22.01-8.22.11 Forskydninger i likvide aktiver der indgår i budgettet, idet kassen er modpost til det øvrige budget og dermed sikrer balance.